

Lausuntoyhteenvedo maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi

Luonnos Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi oli lausunnoilla 9.4.–21.5.2025.

Lausunnonantajat:

Etelä-Karjalan liitto, Kainuun liitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Suomen riistakeskus, Pohjois-Hämeen alueellinen riistaneuvosto, Etelä-Savon alueellinen riistaneuvosto, Lapin alueellinen riistaneuvosto, Oulun alueellinen riistaneuvosto, Rannikko-Pohjanmaan alueellinen riistaneuvosto, Satakunnan alueellinen riistaneuvosto, Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto, Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto, Metsähallitus, Ympäristöministeriö, Poliisihallitus, Luonnonvarakeskus, Saamelaiskäräjät, Paliskuntain yhdistys, MTK, Suomen Metsästäjäliitto, Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF, SEY Suomen eläinsuojelu, Suomen Kennelliitto, Suomen eläinoikeusjuristit ry, Suomen Mehiläishoitajain liitto, Suomen harmaahirvikoirajärjestö, Metsäkeskus, Metsäalan asiantuntijat ry – METO, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f, Kuhmon kaupunki, Tukes, Ilomantsin kunta, Lieksan kaupunki, Pirkanmaan maaseutupalvelut, MTK Varsinais-Suomi, MTK Satakunta, MTK Etelä-Savo, MTK Etelä-Pohjanmaa, Jaalan-Kuusankosken rhy, Virtain rhy, Pirkanmaan metsänomistajien edustajat, Kurun rhy, Luumäen rhy. **Yhteensä 44 lausuntoa.**

Sisäministeriö, Uudenmaan liitto ja Varsinais-Suomen liitto totesivat, etteivät anna lausuntoa asiaan.

Tiivistelmä lausuntojen sisällöistä aiheittain:

Lausunnoissa annettiin kommentteja muun muassa kannanhoitoalueisiin, kannanhoidolliseen metsästyksen, viitearvoon ja monilajiseen kannanhoitoon liittyen.

Yleisesti hoitosuunnitelman tavoitteita pidettiin perusteltuina ja suunnitelmaa kattavana. Muutamissa lausunnoissa (MTK ja Suomen Metsästäjäliitto) esitettiin, että päätavoitteissa tulisi huomioida vahinkojen vähentäminen. MTK ja Metsästäjäliitto toivat esille, että ne näkevät merkittävänä puutteena sen, ettei sidosryhmillä ja kentän toimijoilla ole ollut mahdollisuutta laajemmin osallistua asian valmisteluun.

Kannanhoidollista metsästystä pidettiin useassa lausunnossa tärkeänä toimenpiteenä ja se nähtiin tärkeänä toimenpiteenä itäisellä alueella (mm. Lieksan kaupunki, Ilomantsin kaupunki, Kuhmon kaupunki, Uudenmaan arn). Useat lausunnonantajat (mm. MTK, MTK Satakunta, Metsästäjäliitto, SLC, MTK Etelä-Savo, MTK Etelä-Pohjanmaa, Pirkanmaan metsänomistajat) esittivät sen laajentamista laajemmalle kuin itäiselle alueelle. Metsästyksen nähtiin tukevan

ihmisarkuuden säilyttämistä ja vahinkojen ehkäisyä. Kennelliitto totesi kannattavansa kannanhoidollista metsästystä etenkin alueilla, joilla karhukanta on vahva ja esiintyy runsaasti karhun ja ihmisen kohtaamisia. Harmaahirvikoirajärjestö esitti jokaiselle kannanhoitoalueelle toimenpiteeksi karhun kiintiömetsästystä. Kurun rhy esitti, että kannanhoidollinen metsästys tulisi olla toimenpiteenä myös Pirkanmaan pohjoisosissa. WWF totesi, ettei kategorisesti vastusta suotuisalla suojelun tasolla olevan suurpedon metsästystä kannanhoidollisin poikkeusluvin (luontodirektiivin 1 artiklan 1 kohdan alakohta e) edellyttäen, että kannanhoidolliset poikkeusluvut täyttävät luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset vaatimukset. Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että pyrkimys mahdollistaa kannanhoidollinen metsästys on vastoin luontodirektiiviä. Eläinoikeusjuristit ry:n mukaan hoitosuunnitelmassa ei lainkaan arvioida vaihtoehtoisia keinoja karhukantojen tihentymisestä aiheutuvien ongelmien ratkaisemiseksi, ja karhujen kasvavasta tiheydestä aiheutuvaksi arvioidut ongelmat perustuvat lähinnä ennakkointiin eikä nykytilanteeseen.

Paliskuntain yhdistys totesi pitävänsä luonnoksessa poronhoitoalueelle kirjattua tavoitetta siitä, että poronhoitoalueella tavoitteena on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys), erittäin tärkeänä poroelinkeinolle.

Ehdotettua karhukannan suotuisan suojelutason viitearvoa (1400) kommentoitiin myös lausunnoissa. Viitearvo nähtiin perusteltuna tai hyväksyttävänä mm. Varsinais-Suomen riistaneuvoston, Metsähallituksen, Kennelliiton, Kuhmon kaupungin ja Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL) lausunnoissa. Viitearvoon tai sen määrittämistapaan esittivät muutoksia MTK, SLC, Metsästäjäliitto, Mehiläishoitajain liitto, WWF, SEY, Eläinoikeusjuristit ja Paliskuntain yhdistys. Luke toi esille lausunnossaan, että komission ohjeiden mukaisesti karhun populaatiokoon viitearvon asettamisessa olisi syytä huomioida tieteellinen tieto ei pelkästään kannan koon vaan myös karhukannan geneettisen tilan osalta.

Lausunnoissa esitettiin muutamia muutoksia kannanhoitoaluejakoon tai siihen, mihin rajat perustuvat ja mitä ovat kannanhoitoalueiden toimenpiteet. MTK, SLC, MTK Etelä-Pohjanmaa ja Metsästäjäliitto totesivat, että aluejaon tulisi perustua riistakeskusalueisiin tai maakuntiin. MTK totesi, että alueiden rajoja ei tulisi muuttaa vuosittain, jotta aikasarjojen vertailu olisi mahdollista. MTK Varsinais-Suomi totesi, että kannanhoitoaluejaon tuli huomioida hallinnolliset kokonaisuudet. Lisäksi muutamissa lausunnoissa (mm. Pohjois-Hämeen arn, Pirkanmaan maaseutupalvelut, Virtain rhy) esitettiin muutoksia kannanhoitoaluejakoon Pirkanmaan tai Pohjois-Hämeen osalta. Pirkanmaan maaseutupalvelut totesi, että vaihtoehtoisesti läntisellä kannanhoitoalueella tulisi tarvittaessa mahdollistaa karhujen kannanhoidollinen metsästys alueellisten tihentymien purkuun. Pirkanmaan metsänomistajat esitti, että karhun kannanhoidollinen metsästys tulee olla mahdollista myös eteläisellä- ja läntisellä hoitoalueella tai että Pirkanmaa siirrettäisiin keskiseen hoitoalueeseen. MTK Etelä-Pohjanmaa tuo esille lausunnossaan, että vähintään alueen itäinen osa kuuluisi keskiseen kannanhoitoalueeseen. Saamelaiskäräjien lausunnossa tuotiin esille, että saamelaisen kotiseutualue tulisi määritellä omaksi karhukannan kannanhoitoalueeksi. Etelä-Savon alueellinen riistaneuvosto esitti, että itäisen ja keskisen kannanhoitoalueen rajan tulisi Etelä-Savon itäosassa noudattaa Saimaan vesistöä. Satakunnan arn esittää muutoksia eteläisen ja läntisen alueen osalta. Luumäen rhy esittää, että Luumäen kunnan alue tulee kuulua itäiseen kannanhoitoalueeseen, joka mahdollistaisi kannanhoidollisen metsästyksen alueella. Uudenmaan arn toi lausunnossaan esille, että eteläisellä kannanhoitoalueella on esimerkiksi Uudellamaalla asutustiheys ja elinkeinorakenne sellaisia, ettei niille voi antaa muodostua merkittävästi nykyistä tiheämpää karhujen esiintymisaluetta. Lausunnoissa (mm. Kuhmon kaupunki, Metsähallitus, Kennelliitto, Varsinais-Suomen arn) nähtiin perusteltuna esitetty kannanhoitoalueiden jakaminen viiteen.

Lausunnonantajista MTK, Metsästäjäliitto, MTK Etelä-Savo ja Etelä-Savon arn ottivat kantaa toimenpide-ehdotukseen koskien naaraskiintiötä. Lausunnoissa tuotiin esimerkiksi esille, että naaraskiintiö voi olla käytännön metsästyksen toteutuksen kannalta hankala toteuttaa, koska uroksia ja naaraita on hankala erottaa toisistaan.

Monilajisen kannanhoidon osalta useat lausunnot korostivat tarvetta huomioida karhun lisäksi muut suurpedot ja hirvieläimet. Monilajista kannanhoitoa käsiteltiin useassa lausunnossa. MTK:n mielestä kannanhoitosuunnitelmassa esitetään käytännössä, että hirvikantatavoitteita tulisi korottaa suurpetojen suojelemiseksi itäisessä Suomessa tiheimmän suurpetokannan alueella. MTK torjuu jyrkästi tämän esityksen vääränä suunnan valintana suurpetojen kannan hoidossa ja hallinnassa. Etelä-Karjalan liitto toi esille, että hirvikannan osalta tulee huomioida kannan tason vaikutus metsänuudistuksen mahdollisuuksiin ja Kainuun liitto toi esille, että tulee huomioida hirvien vaikutukset liikenneturvallisuuteen. Lapin alueellinen riistaneuvosto katsoo, että myös poronhoitoalueella on tarpeen harkita hirvikannan tavoitteenasettelussa hirvitalousaluekohtaisesti, olisiko karhun aiheuttamiin porovahinkoihin mahdollista vaikuttaa monilajisen kannanhoidon näkökulmasta (huom. yksi jäsen ei ollut kannanoton kanssa samaa mieltä siitä, että karhukannan johdosta olisi tarve nostaa hirven kantatavoitteita). Metsästäjäliitto toteaa karhuun ja hirvieläimiin liittyen, että luonnoksessa esitetty malli, jossa korkeampia hirvikantoja kompensoitaisiin korotetuilla hirvivahinkokorvauksilla, on arveluttava. SLL:n mielestä on hyvä, että monilajinen kannanhoito on huomioitu hoitosuunnitelmassa. Metsäkeskus toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelman mukaiset säätelytoimet tulisi sovittaa yhteen hoitoalueilla tapahtuvan hirvikannan sääntelyn kanssa.

Useassa lausunnossa tuotiin esille vahinkojen ennaltaehkäisyn tärkeys. MTK, Metsästäjäliitto ja Mehiläishoitajain liitto tuovat esille lausunnoissaan karhujen aiheuttamat vahingot ja esittivät ehdotuksia vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja korvausjärjestelmän kehittämiseen. Muutamassa muussakin lausunnossa tuotiin esille vahinkojen korvaamiseen liittyviä kehitysehdotuksia. MTK Satakunta toteaa, että ennaltaehkäisylle tulee mahdollistaa tuetusti aitaustarvikkeiden lisäksi monipuolisesti erilaisia karkotusvälineitä sekä ohjausta ja neuvontaa niiden käytössä SusiLife hankkeen tavoin.

Useammassa lausunnossa kannatettiin DNA-pohjaisen seurannan kehittämistä, ja Lapin sekä Oulun alueellisen riistaneuvoston lausunnossa tuotiin esille, että pohjoisen Suomen alueella tulisi kehittää DNA-menetelmien käyttöä kannanseurannan tukena.

Poliisihallitus toi esille lausunnossaan SRVA-toiminnan yhteiskunnallisen merkityksen ja sen, ettei poliisi pysty omalla resurssillaan korvaamaan SRVA-toimintaa. Kannanhoidollisella metsästyksellä on myös merkitystä sille, että rhy:t voivat ylläpitää valmiutta suurpetotehtäviin.

Lausunnoissa (mm. Metsähallitus, Metsäkeskus ja Meto ry) mainittiin, että hoitosuunnitelmassa tulisi tuoda esille näkökulmana myös metsässä työskentelevien metsäalan työntekijöiden työturvallisuus ja toimenpiteissä esimerkiksi koulutus karhujen kohtaamiseen. SLL toi esille, että tarvitaan myös esimerkiksi ohjeistusta karhujen kohtaamiseen retkeilijöille kansallispuistoihin.

Lausunnoissa käsiteltiin myös muita hoitosuunnitelmaluonnoksen aiheita kuten esimerkiksi suurpetoyhdyshenkilöverkoston kehittämistä, SRVA-toimintaa, karhujen yksityis- ja matkailukäytössä olevia ruokintapaikkoja, vahinkoperusteisia poikkeuslupia, karhuihin liittyvää tutkimusta ja sidosryhmäyhteistyötä.

Tiivistelmä hoitosuunnitelmaan tehdyistä muutoksista lausuntokierroksen jälkeen

Karhukannan hoitosuunnitelmassa on otettu huomioon metsästyslain 41 §:n 1 ja 5 momentin muutosten voimaantulo 27.5.2025. Lisäksi hoitosuunnitelmaa on päivitetty useammasta kohtaa Luonnonvarakeskuksen tuoreimman karhun kanta-arvion tiedoilla. Hoitosuunnitelmaa on lisäksi kielenhuollettu ja lähdeluetteloa päivitetty.

Hoitosuunnitelmaan tehdyt keskeiset muutokset luvuittain (huom. yksittäisiä pienempiä muutoksia, täsmennyksiä tai oikolukukorjauksia ei ole tässä erikseen lueteltu):

1. Karhukannan hoitosuunnitelman päätavoitteet

Luonnonvarakeskus esitti lausunnossaan, että viitearvon osalta tulisi täsmentää, mihin ajankohtaan vuoden kierrossa sillä viitataan. Hoitosuunnitelmaan on tarkennettu, että viitearvolla kuvataan ajankohtaa ennen alkavaa metsästyskautta. Johdantoon on täsmennetty Luken lausunnon pohjalta, ettei Luonnonvarakeskus osallistunut viitearvon määrittämiseen.

2.1.1. Karhukannan seurannan turvaaminen ja kehittäminen

Luvun toimenpidettä populaatiomallin tuottamisen osalta on päivitetty. Toimenpidettä on tarkennettu niin, että ”Tuotetaan populaatiomallilla arvio kannan koosta kannanhoitoalueittain”. Toimenpiteen muutoksessa on otettu huomioon myös Suomen riistakeskuksen lausunto, missä ehdotettiin lisättävän toimenpiteeseen edellytysten selvittäminen sille, että arvio tuotetaan kannanhoitoalueittain. Luonnonvarakeskuksen lausunnon pohjalta hoitosuunnitelmaan on lisätty huomio, että geneettisen seurannan mukaanotto kannanseurantaan vaatisi pysyvää lisäresursointia Luonnonvarakeskukseen.

2.1. Suurpetoyhdyshenkilöverkosto

Luvussa todetaan, että suurpetoyhdyshenkilöverkostoa kehitettäessä tulee myös ottaa huomioon mahdollisuus hyödyntää työssään paljon maastossa liikkuvien henkilöiden havainnot suurpedoista. Siihen liittyvään listaukseen on lisätty Suomen riistakeskuksen ja ELY-keskusten toimihenkilöt Luonnonvarakeskuksen lausunnon pohjalta.

2.2.1. Kannanhoitoalueet

Karttakuva on päivitetty niin, ettei siinä näy karhupentueita. Kohtaa ”Kannanhoitoalueisiin kuuluvat maakunnat ja kunnat” on korjattu niin, että siinä on keskisen alueen osalta todettu, että siihen kuuluvat Päijät-Hämeen maakuntaan kuuluvat Hartolan, Heinolan, Iitin ja Sysmän kunnat. Lisäksi kannanhoitoalueiden listaukset on tarkennettu niin, että niissä kuvataan selkeämmin, mitkä kunnat eri maakunnista kuuluvat kyseiseen kannanhoitoalueeseen (jos maakunta on vain osittain kannanhoitoalueella).

Kirjausta koskien kannan harventamisen vaikutuksia kannantihentymäalueilla karhukantaan on tarkennettu Luonnonvarakeskuksen lausunnon pohjalta muotoon: ”Kannantihentymäalueilla karhutiheyden alentaminen ei huolellisesti suunniteltuna vaikuta epäsuotuisasti suotuisan suojelutason ylläpitoon valtakunnallisesti”.

Luvun leipätekstiin on tuotu taustoitusta monilajiseen kannanhoitoon hirvikannan hoitosuunnitelmasta (2014) mm. sen osalta, miten hirvikannan hoidossa on otettu huomioon suurpedot. Lisäksi on täsmennetty sitä, miksi monilajista kannanhoitoa tarkastellaan erityisesti itäisen kannanhoitoalueen osalta. Luke toi esille lausunnossaan, että hirvikannan hoitoon liittyviä toimenpiteitä on kuvattu erittäin pitkästi itäisen kannanhoitoalueen osalta ja suurelta osin jää kuitenkin tekstin osalta epäselväksi, miten ne liittyvät karhukannan hoitosuunnitelmaan.

”Kannanhoitoaluejaon perusta” kohtaa on täydennetty tiedoilla siitä, miltä vuosilta tieto karhupentueista on ollut tarkastelun pohjana. Lisäksi lukuun on tuotu huomio kannanhoitoalueiden koon määrittelyyn liittyen viittaamalla tuoreeseen vuonna 2025 ilmestyneeseen raporttiin.

Alalukuun ”Alueellinen karhukannan kasvun ja koon hallinta” on täsmennetty, että kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelua ei ole syytä kiinnittää vain karhukannan tiheyteen tai kasvuun suhteessa esimerkiksi johonkin muuhun alueeseen tai muuhun ajankohtaan. Tarkastelussa tulee myös huomioida karhukannasta aiheutuvien konkreettisten vaikutusten ja ongelmien ilmeneminen tarkasteltavalla alueella vallitsevilla kannantiheyksillä.

Poronhoitoalue

Alalukuun on tarkennettu Luonnonvarakeskuksen lausunnon pohjalta vertailun esille tuomiksi, minkä suuruiset karhun aiheuttamat kotieläinvahingot olivat vuonna 2024. Lisäksi täsmennetty tietoja karhun aiheuttamien porovahinkojen määrästä ja ajoittumisesta.

Alalukuun on lisätty Saamelaiskäräjien lausunto huomioon ottaen kappale, missä tuodaan esille, että saamelaisilla on alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Kappaleessa tuodaan mm. esille, että poronhoito kuuluu saamelaiskulttuurin perinteisiin elinkeinoihin ja että karhut aiheuttavat porovahinkoja myös saamelaisten kotiseutualueella.

Poronhoitoalue-luvusta on poistettu maininta siitä, että alueellisesti porrastettu pyynti mahdollistaa karhujen liikkumisen skandinaavisen ja suomalais-venäläisen karhukannan välillä.

Itäinen kannanhoitoalue

Tavoitteeseen on tuotu maininta vahinkojen ennaltaehkäisystä Luonnonvarakeskuksen lausunnon pohjalta. Poistettu toimenpiteistä kaksi viimeisintä hanketta (hanke hirvivahinkojen ehkäisemiseksi sekä hanke hirvivahinkojen korvausjärjestelmän kehittämiseksi).

Alalukuun on tehty useampi tarkennus Luonnonvarakeskuksen lausunnon pohjalta. Alalukuun on täsmennetty karhun ravinnon käyttöä. Tekstissä käsiteltiin myös suurpetojen mahdollista vaikutusta ihmisten luontoaktiviteetteihin. Kohdasta on poistettu esimerkki suden vaikutuksesta ihmisten luontoaktiviteetteihin ja tuotu tilalle kyselytutkimuksista saatua tietoa ihmisten suhtautumisesta karhuun.

Itäisen kannanhoitoalueen alaluvussa käsitellään itäistä aluetta monilajisuuden ja hirvikannan näkökulmasta. MTK toi esille lausunnossaan muun muassa, että hoitosuunnitelmassa tulisi keskittyä suurpetokantojen hallintaan sekä suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen vähentämiseen. SLC tuo esille lausunnossaan, että hoitosuunnitelmassa kiinnitetään useassa kohdassa suhteettomasti huomiota hirven rooliin karhun saaliina. Itäisen kannanhoitoalueen luvun tekstiä monilajisuuden ja hirvikannan näkökulmasta tiivistettiin ja täsmennettiin. Esimerkiksi virke ”Alueellisten riistaneuvostojen tuleekin huomioida tämä määritettäessä hirven jäävän kannan tavoitetiheyksiä” täsmennettiin muotoon ” Alueellisten riistaneuvostojen tuleekin edelleen itäisen Suomen alueella huomioida hirvikannan hoidossa suurpedot.”. Tekstiin täsmennettiin, että karhun kannanhoidollisella metsästyksellä voidaan tukea hirvikannan hoitoa erityisesti alueilla, missä hirvitiheydet ovat alhaisia ja missä esiintyy karhuja sekä susia.

Keskinen alue

Täsmennettiin tekstiin Luken lausunnon pohjalta, että karhu voi olla merkittävä hirven vasojen saalistaja etenkin keväisin. Etelä-Savon alueellinen riistaneuvosto tuo esille lausunnossaan, että Keski-Suomi on liki puoliksi merkittävää metsäpeuran vasomisaluetta ja että keskinen kannanhoitoalueen luoteisosissa metsäpeura tulisi ottaa karhukannan hoidossa huomioon vakavammin kuin karhun saalistusvaikutus hirveen. Täsmennettiin keskinen kannanhoitoalueen osalta alalukuun ”Keskinen alue monilajisuuden ja hirvikannan näkökulmasta”, että keskisellä kannanhoitoalueella esiintyy metsäpeuraa kannanhoitoalueen luoteisosissa ja että metsäpeuran keskinen kannanhoitoalueen vasomisalueet voi olla tarpeen huomioida karhukannan hoidossa ottaen samalla huomioon metsäpeuraan kohdistuvan petokuolleisuuden kokonaisuus.

2.2.2. Kannanhoidollinen metsästys

Lisättiin toimenpiteeseen ”Luonnonvarakeskus seuraa kannanhoidollisen metsästyksen saaliin ikä- ja sukupuolirakennetta vuosittain, ja tieto otetaan huomioon seuraavan vuoden suurinta sallittua saalismäärää asetettaessa” lisäys ”Kannanhoidollisessa metsästyksessä saaliiksi saaduista karhuista pyritään saamaan aiempaa paremmin metsästäjien lähettämiä näytteitä ikä- ja sukupuolirakenteen selvittämiseksi. ” Riistakeskus totesi lausunnossaan, että kattavampi näytekeraus tukisi populaatiomallin kehitystyötä. Leipätekstiin tuotiin esille, että mikäli saalisnäytteitä ei saada kattavasti, arvioidaan tarve

pakolliselle näytteen toimitusvelvollisuudelle ja siihen liittyville mahdollisille säädösmuutoksille. Luke ehdotti lausunnossaan, että kannanseurannan edellyttämien näytteiden lähettäminen olisi pakollista kaikista kaadetuista karhuista.

Tuotiin lukuun Poliisihallituksen lausunnon pohjalta maininta kannanhoidollisen metsästyksen merkityksestä SRVA-toimijoiden valmiuden ylläpidossa sekä SRVA-toiminnan yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Lisättiin riistakeskuksen lausunnon pohjalta täsmennys siitä, että valtioneuvoston poikkeuslupa-asetuksen muutoksilla joustavoitettiin vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien kohdentamisen vaatimuksia ”EU:n tuomioistuimen sekä Suomen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännön asettamissa rajoissa”.

Lisättiin lukuun lyhyt kuvaus tuoreesta asiantuntijaraportista (2025), missä on käsitelty toimenpiteitä, mitä pidetään parhaina käytäntöinä suurpetojen suojeluun.

Alaluvun ”Tieto karhukannasta metsästyksen pohjana” terminologiaa täsmennettiin Luken lausunnon pohjalta muuttamalla viittaukset populaatiomallista verotusennustemalliin. Alalukua ”Karhun ihmisarkuuden ylläpito” täsmennettiin ottaen huomioon Luken lausunnon kysymykset koskien sitä, mihin vastaaviin tutkimuksiin Moen ym. 2019 artikkelin kohdalla viitataan ja millä ajanjaksolla ko. tutkimukset on tehty. Lisäksi täsmennettiin Luken lausunnon pohjalta muutamista kohdin luvun terminologiaa.

2.2.3. Monilajinen kannanhoito

Täsmennettiin Luken lausunnon pohjalta karhun ravinnonkäyttöä ja kohtaa, missä kuvataan itärajaa sekä sen alueita suurpetojen näkökulmasta. Luvussa todettiin, että ”Itäraja ja sen lähialueet poikkeavat muusta Suomesta siten, että siellä suurpetojen, kuten karhun, ekologiset vaikutukset ovat todennäköisesti muuta maata suuremmat.” Luke totesi lausunnossaan, ettei edellä kuvatulla voi väittää ilveksen eikä ahman kohdalla, tai edes suden kohdalla, jonka kanta on nykyään harva Itä-Suomessa.

Täsmennettiin metsäpeuraa koskevaa tekstiä ottaen huomioon Metsähallituksen lausunnon huomioid.

2.3.3. Karhuihin liittyvät muut konfliktit ja ravintohoukuttimet

Useammassa lausuntopalautteessa (Meto, Metsäkeskus, Metsähallitus, SLL) tuotiin esille metsässä paljon työkseen liikkuvien mahdollisuus kohdata karhuja ja sen vaikutukset työturvallisuuteen. Lausuntopalautteen pohjalta lukuun on lisätty toimenpide siitä, että Suomen riistakeskus neuvoa ja kouluttaa metsässä paljon työkseen liikkuvia siinä, kuinka välttää kohtaamista karhun kanssa ja miten toimia mahdollisessa kohtaamistilanteessa. Lisäksi tekstiin lisätty kappale Suomen riistakeskuksen vuonna 2025 pitämistä aiheeseen liittyvistä koulutuksista. Suomen luonnonsuojeluliitto toi lausuntopalautteessa

esille, että myös kansallispuistoissa liikkuvia retkeilijöitä tulisi ohjeistaa karhujen kohtaamisessa. Lukuun on lisätty toimenpide aiheeseen liittyen. Lisäksi lukuun ”itäinen kannanhoitoalue” on lisätty maininta siitä, että karhutiheyksien kasvaminen ja karhun kohtaamisen todennäköisyyden kasvaminen metsissä liikkua voi vaikuttaa metsässä paljon työkseen liikkuvien työturvallisuuteen tai siihen, miten turvallisena metsässä liikkuminen koetaan.

Luvusta on korjattu viittaukset kuluttajaturvallisuuslakiin koskemaan vuonna 2025 hyväksyttyä lakia kulutuspalveluiden turvallisuudesta.

Tiivistelmät jokaisesta annetusta lausunnosta

Lausunnoista on pyritty poimimaan olennaisimmat näkemykset. Lausunnot kokonaisuudessaan on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta sekä hankeikkunasta <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM014:00/2025>.

Lausunnon antaja	Palaute
1. Etelä-Karjalan liitto	Etelä-Karjalan liitto pitää karhukannan hoitosuunnitelman päätavoitteita – karhukannan säilyttämistä suotuisalla suojelutasolla sekä taloudellisten, sosiaalisten, kulttuuristen ja alueellisten tekijöiden huomioimista – perusteltuina. Etelä-Karjalan liitto esittää huolena, että Suomen ja Venäjän rajalle rakennettava aita estää suurten eläinten, kuten karhujen, liikkumisen elinympäristöjen välillä, mikä voi johtaa populaatioiden pienenemiseen ja geneettiseen eriytymiseen Suomen puolella. Etelä-Karjalan liitto esittää, että mahdollisen kannanhoidollisen metsästyksen toimeenpanossa on huolellisesti selvitettävä raja-aidan vaikutukset suurpetojen ja hirvien populaatioihin. Etelä-Karjalan liitto kommentoi itäiselle kannanhoitoalueelle esitettyjä toimenpiteitä monilajiseen kannanhoitoon liittyen. Liitto tuo esille, että hirvikannan tulee olla sellaisella tasolla, että metsänuudistaminen voidaan tehdä kasvupaikalle sopivilla puulajeilla. Liitto kommentoi suunnitelmassa ehdotettua tiedonjakohanketta hirvieläimet huomioivista riistametsänhoidon menetelmistä ja toteaa, ettei pelkkä tiedonjako riitä ratkaisemaan ylisuuren hirvikannan ongelmaa.
2. Kainuun liitto	Kainuun liitto toteaa, että hoitosuunnitelma on kattava kokonaisuus ja asetetut päätavoitteet ovat perusteltuja. On hyvä, että hoitosuunnitelmassa on huomioitu alueelliset erityispiirteet. Liitto toteaa, että on hyvä, että

	poronhoitoalueen tavoitteeksi on asetettu, että karhujen aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Kainuun liitto pyytää huomioimaan hoitosuunnitelmassa mahdolliset hirvikannan kasvun tavoitteiden vaikutukset myös liikenneturvallisuuteen. Kainuun liitto näkee myönteisenä, että suurpetoja hyödyntävää luontomatkailua voitaisiin kehittää sekä sosiaalisesti että ekologisesti kestävästi.
3. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja alueen kunnat ovat huolestuneet kasvaneen karhukannan aiheuttamista vahingoista ja etenkin turvallisuushkasta. Ihmisarkuus on vähentynyt. Pihakäynnit ja kohtaamiset maastossa ovat yleistyneet. Lisäksi on syntynyt myös todellisia vaaratilanteita, kuten esimerkiksi 24.4.2025, jolloin karhu kävi kahta ihmistä päin Nurmeksessa. Maakuntaliitto toivoo, että karhukannan uudistettava hoitosuunnitelma tasoittaa tietä myös suden kestävän kannanhoidon mahdollistamiseksi.
4. Suomen riistakeskus	Suomen riistakeskus ehdottaa, että kohdan 2.1.1. Karhukannan seurannan turvaaminen ja kehittäminen toimenpide ”Selvitetään edellytykset tuottaa vuosittaisen havaintoihin pohjautuvan kanta-arvion rinnalle populaatio-mallilla tuotettu arvio kannan koosta, jotta havaintoaktiivisuuden vaihtelu ja karhun lisääntymisbiologia voidaan ottaa paremmin huomioon.” muutettaisiin muotoon ”Selvitetään edellytykset tuottaa vuosittaisen havaintoihin pohjautuvan kanta-arvion rinnalle populaatiomallilla tuotettu arvio kannan koosta kannanhoitoalueittain, jotta havainto-aktiivisuuden vaihtelu ja karhun lisääntymisbiologia voidaan ottaa paremmin huomioon.” Suomen riistakeskus ehdottaa, että kohdan 2.2.2 Kannanhoidollinen metsästys toimenpiteeseen ”Luonnonvarakeskus seuraa kannanhoidollisen metsästyksen saaliin ikä- ja sukupuolirakennetta vuosittain, ja tieto otetaan huomioon seuraavan vuoden suurinta sallittua saalismäärää asetettaessa” lisättäisiin virke ”Kannanhoidollisessa metsästyksessä saaliiksi saaduista karhuista pyritään saamaan aiempaa paremmin metsästäjien lähettämiä näytteitä ikä- ja sukupuolirakenteen selvittämiseksi.” Kattavampi näytekeraus tukisi populaatiomallin kehitystyötä. Riistakeskus ehdottaa, että sivun 42 taulukon jälkeistä lausetta ”12.7.2024 voimaan tulleilla muutoksilla valtioneuvoston asetukseen metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista joustavoitettiin vahinko- ja

	turvallisuusperusteisten lupien kohdentamisen vaatimuksia” muokattaisiin. Riistakeskus ehdottaa, että kohtaan lisättäisiin tarkennus ”lisäämällä EU:n tuomioistuimen sekä Suomen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännön asettamissa rajoissa joustavuutta erityisesti suurpetojen ns. vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämiseen”.
5. Pohjois-Hämeen alueellinen riistaneuvosto	Yleisesti alueellinen riistaneuvosto toteaa, että nyt lausunnolla oleva luonnos karhukannan hoitosuunnitelmaksi on selkeä ja monipuolisesti karhukannan hoitoa käsittelevä kokonaisuus, jossa esitetyt linjaukset ja toimenpiteet ovat pääsääntöisesti kannatettavia. Pohjois-Hämeen alueellinen riistaneuvosto ei katso nyt hoitosuunnitelmaluonnoksessa esitettyä kannanhoitoaluejakoa täysin tarkoituksenmukaiseksi, vaan esittää sitä vielä tarkistettavaksi. Pohjois-Hämeen alueellinen riistaneuvosto tuo esille, että karhutiheydet Pirkanmaan pohjois- ja itäosien kunnissa todennäköisesti säilyvät paikallisesti korkeina ja kasvavat edelleen tulevinakin vuosina ja näin ollen karhujen sosioekonomiset vaikutukset voimistuvat. Alueellinen riistaneuvosto katsoo, että hoitosuunnitelman tavoitteita vaarantamatta kyseisellä alueella olisi lähivuosina mahdollista kohdentaa karhukannan tihentymiin rajattua pienimuotoista kannanhoidollista pyyntiä ja tämä tulisi ottaa huomioon hoitosuunnitelman linjauksissa ja toimenpiteissä. Pohjois-Hämeen alueellinen riistaneuvosto katsoo, että esitettyä kannanhoitoaluejakoa tulisi muuttaa siten, että Pirkanmaan (ja Pohjois-Hämeen riistakeskusalueen) pohjoisista itäisistä kunnista Virrat, Ylöjärvi, Ruovesi, Mänttä-Vilppula, Juupajoki, Tampere, Orivesi ja Kuhmoinen kuuluisivat keskiseen karhukannan hoitoalueeseen. Vastaavasti alueellinen riistaneuvosto katsoo, että osa Pohjanmaan puolella olevista kunnista kuuluisi loogisesti keskiseen kannanhoitoalueeseen, mutta ei ota asiaan enemmälti kantaa. Lisäksi alueellinen riistaneuvosto esittää, että Pirkanmaan läntiset kunnat (kuva 3.) tulisi siirtää läntiseen kannanhoitoalueeseen, mihin eteläinen osa alueesta jo kuuluu.
6. Etelä-Savon alueellinen riistaneuvosto	Yhteenvedona kannanotoista Etelä-Savon alueellisen riistaneuvoston näkemyksenä esitetään seuraavaa: Etelä-Savon alueellinen riistaneuvosto esittää, että itäisen ja keskisen kannanhoitoalueen rajan tulisi Etelä-Savon itäosassa noudattaa Saimaan vesistöä, joka on eläinkantojen luontainen raja. Vastaava raja on olemassa hirvitalousalueiden välillä ja kulkee Saimaan syväväylän mukaisesti.

	Kannanhoidollinen metsästys tulee olla keskeisenä keinona ihmisarkuuden ylläpitämisessä ja kannan koon ja kasvuvauhdin hallinnassa sekä vahinkojen ehkäisyssä myös keskisellä kannanhoitoalueella. Etelä-Savon arn kiinnittää huomiota siihen, että Keski-Suomi on liki puoliksi merkittävää metsäpeuran vasomisaluetta. Samalla alueella on myös tiheä karhukanta. Vasakuolleisuutta lisää myös pohjoisessa Keski-Suomessa vahvistuva ahmakanta. Keskisen kannanhoitoalueen luoteisosissa metsäpeura tulisi ottaa karhukannan hoidossa huomioon vakavammin kuin karhun saalistusvaikutus hirveen. Etelä-Savon lausuu naaraskiintiön liittyen seuraavasti: Naaraskiintiössä pitää tarkastella aikaisemman (edellisten vuosien) metsästyssaaliin sukupuolirakennetta ja ottaa se tarvittaessa huomioon suurimman sallitun saalismäärän määrittelyssä. Kunkin vuoden saaliin naaraskiintiö ei toimi, koska käytännön metsästyksessä on usein lähes mahdotonta erottaa urosta ja naarasta ennen kaatoa. Etelä-Savon arn katsoo, että hirvivahinkokorvausjärjestelmän korvausten säätö alueilla, joilla ”tarvittaisiin nykyistä suurempaa hirvikantaa” vaikuttaa monimutkaiselta eikä todennäköisesti voi toimia metsänomistajaa tyydyttävällä tavalla. Etelä-Savon arn tuo esille, että melkein puolet ihmisistä pelkää karhuja, se on otettava huomioon entistä painokkaammin. Etelä-Savon arn toteaa, että vahingonkorvaukset ovat riittämättömät. Lisäksi Etelä-Savon arn tuo esille lausunnossaan muita yksittäisiä huomioita hoitosuunnitelmaluonnokseen ja karhuihin liittyen.
7. Lapin alueellinen riistaneuvosto	Lapin alueellisella riistaneuvosto tuo lausunnossaan esille seuraavia asioita monilajiseen kannanhoitoon liittyen: Lapin osalta on kuitenkin tarpeen huomata, että Lapin hirvitalousalueet ovat pinta-alaltaan laajoja ja niiden sisällä voimakkain suurpetojen, erityisesti karhun ja joskus myös suden vaikutus hirvikannan vasatuottoon, on todennäköisintä itärajan läheisyydessä ja itärajaan rajoittuvissa riistanhoitoyhdistyksissä. Tämä on havaittavissa esimerkiksi Lapin hirvitalousalueen 6 osalta, jossa vasatuotto on heikointa Sallassa ja Savukoskella. Jos tarkastellaan porojen vasaprosenttia eri paliskunnissa esimerkiksi tilastovuonna 23–24, on osalla Lapin itärajan paliskunnista varsin alhaisia vasaprosentteja (Pohjois-Salla, Kemin-Sompio, Paatsjoki), mikä voi johtua osaltaan

	karhun aiheuttamasta vasahävikistä. Myös karhun aiheuttamien porovahinkojen ja Tassuun kirjattujen karhuhavaintojen osalta painopistettä on voimakkaasti itärajan läheisyydessä koko poronhoitoalueen osalta. Hirvitalousalueittainen hirvikannan vasatuoton lukema ei siten ole paras mittari, kun arvioidaan karhukannan vaikutusta hirvikantaan. Lapin alueellinen riistaneuvosto katsoo, että myös poronhoitoalueella on tarpeen harkita hirvikannan tavoitteenasettelussa hirvitalousaluekohtaisesti, olisiko karhun aiheuttamiin porovahinkoihin mahdollista vaikuttaa monilajisen kannanhoidon näkökulmasta. Petojen aiheuttama hävikki vaikuttaa osaltaan myös tavoitteiden tason asettamiseen, että hirvikanta voidaan säilyttää metsästettävällä tasolla. Myös poronhoitoalueen hirvitalousalueilla olisi tällöin tarpeellista selvittää onko monilajisen kannanhoidon näkökulmaa mahdollista huomioida metsävahinkojen korvausjärjestelmän kautta, mikäli suurpetotiheyden huomioiminen tavoitteenasettelussa voi vaikuttaa hirvitalousalueen metsävahinkojen määrään. Lapin arn toteaa, että toimenpiteet liittyen suurpetoyhdyshenkilöverkoston kehittämiseen poronhoitoalueella ovat kannatettavia ja toteutettavissa. Hoitosuunnitelman luonnoksessa on todettu eteläisellä kannanhoitoalueella ja poronhoitoalueella karhutiheyksien olevan alueellisesti alhaisia ja karhujen kohtaamisen todennäköisyyden pientä. Riistaneuvosto huomauttaa, että karhun kanta-arvio perustuu vahvasti pentuehavaintoihin, joiden saaminen Lapista harvalla havainnoitsijaverkostolla on haasteellista. Tiheimmän karhukannan alue Lapissa sijaitsee itärajan pinnassa ja osin tiettömien taipaleiden takana. Lisäksi karhukannan rakenne voi poiketa merkittävästi eteläisen Suomen karhukannasta, jolloin pentueiden määrä on suhteessa alueella liikkuvien karhujen määrään pienempi. Alueellinen riistaneuvosto näkee tärkeäksi, että havaintoverkoston rinnalla pyritään kehittämään pohjoisen Suomen alueella DNA-menetelmien käyttöä kannanseurannan tukena ja tästä olisi tarpeen tehdä kirjaus hoitosuunnitelman toimenpiteisiin. Yksi Lapin alueellisen riistaneuvoston jäsen ei ole edellä olevan kannanoton kanssa samaa mieltä siitä, että karhukannan johdosta olisi tarve nostaa hirven kantatavoitteita.
8. Oulun alueellinen riistaneuvosto	Oulun alueellinen riistaneuvosto toteaa, että toimenpiteet karhukannan seurannan turvaamiseksi ja kehittämiseksi ovat kannatettavia ja toteutettavissa olevia. Pohjoisten alueiden riistaneuvostot ovat asettaneet vuosille 2025–2027 strategiseksi painopisteeksi ”Pohjois-Suomen suurpetokantojen tiedonkeruun turvaaminen ja kattavuuden parantaminen”. Hoitosuunnitelma luonnoksen kannanseurantaan ja kehittämiseen liittyvien

	toimenpiteiden jalkauttaminen käytäntöön olisi mahdollista tehostaa pohjoisessa Suomessa riistanhoitoyhdistysten hanketoiminnan kautta. Karhun aiheuttamien porovahinkojen korvausmäärät huomioiden, olisi erityisesti poronhoitoalueen karhukannan seurantaan ja tutkimukseen oltava riittävästi resursseja ja kehitettävä menetelmiä kanta-arvion osalta. Oulun alueellinen riistaneuvosto toteaa, että perinteisen suurpetoyhdyshenkilöverkoston lisäksi tulisi kehittää pohjoisen Suomen alueella DNA-menetelmien käyttöä kannanseurannan tukena ja tämä tulisi lisätä toimenpiteeksi karhukannan hoitosuunnitelmaan
9. Rannikko-Pohjanmaan alueellinen riistaneuvosto	Rannikko-Pohjanmaan alueellisen riistaneuvoston jäseniltä on sähköpostitse kysytty kannanottoja karhukannan hoitosuunnitelman päivitykseen ja yksi jäsen vastasi pyydettyssä ajassa. Kannanotossa todettiin, että kun sallitaan karhukannan kasvu Läntisessä Suomessa, niin siinä tapauksessa täytyy kannanseurantaa tehostaa ja mahdollistettava kannan säätely ilman byrokraattisia viivästyksiä (valitusoikeus ja toimeenpanokiellot). Muutoin hoitosuunnitelma on ok.
10. Satakunnan alueellinen riistaneuvosto	Satakunnan alueellinen riistaneuvoston jäsenistä kaksi vastasi annetussa ajassa kannanottoon koskien karhukannan hoitosuunnitelmaluonnosta. Yhteenveto kannanotoista: Ainakin Kihniö, Parkano ja Ikaalinen kuuluisi karhukannan puolesta läntiseen kannan-hoitoalueeseen. Esitetään vaihtoehtoisesti jompaakumpaa seuraavista muutoksista; a. Eteläinen ja läntinen alue yhdistetään niin, että ne ovat yhtä ja samoilla tavoitteilla, korjaten tekstiin mahdollisuus kannanhoitoon. b. Eteläinen alue jää esitettyyn muotoon, mutta suunnitelmassa tunnistetaan, että alue ei ole otollisin karhun lisääntymisalueeksi. Tyyliin: "Tavoitteena on, että karhukanta saa kasvaa ja levittäytyä alueelle niille sopiville elinympäristöille tunnistaen, että eteläinen alue ei ole karhun lisääntymiselle sopivin elinympäristö. Tavoitteena

	on, että karhun aiheuttamia vahinkoja ehkäistään ja kannanhoito mahdollistetaan. Lisäksi tavoitteena on, että karhukannan levittäytyessä luodaan edellytykset karhujen hyväksymiselle ja arvostamiselle ennakoivalla viestinnällä ja vahinkojen ennaltaehkäisyllä".
11. Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto	Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto toteaa lausunnossaan, että se pitää erittäin tärkeänä, että karhun kannanhoidollinen metsästys voisi alkaa mahdollisimman pian itäisellä kannanhoitoalueella ja myöhemmin myös keskisellä kannanhoitoalueella. Uudenmaan arn toteaa, että esitetty tavoite, että karhukanta saa kasvaa ja levittäytyä alueelle niille sopiville elinympäristöille on sinällään kannatettava, mutta Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että Uudenmaan asutustiheys ja elinkeinorakenne huomioiden alueelle ei voi antaa muodostua merkittävästi nykyistä tiheämpää karhujen esiintymisaluetta. Karhukannan hoidossa tulisi eteläisellä kannanhoitoalueella kiinnittää erityistä huomiota karhujen vaikutuksiin ja niiden hallintaan ja tarvittaessa karhujen levittäytymistä tulisi voida rajoittaa kohdentamalla vahinko- tai turvallisuusperusteista pyyntiä ongelmia aiheuttaviin karhuyksilöihin.
12. Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto	Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelman päivitys on tarpeen ja tulisi toteuttaa nopealla aikataululla. Kannanhoitosuunnitelman päivitys on askel kohti tarpeellista, järjestelmällistä ja tasapainoista karhukannan kannanhoidollista metsästystä. Varsinais-Suomen arn toteaa, että esitetyt kannanhoitoalueet ovat tarkoituksenmukaisia ja että myös esitetty suotuisan suojelutason viitearvo (1400 karhua) on hyvä.
13. Metsähallitus	Metsähallitus toteaa lausunnossaan, että Metsähallitus näkee hoitosuunnitelmassa esitetyt kannanhoitoalueet perusteltuina ja toimivina. Hoitosuunnitelman luonnoksessa kuvattu, kuntatasolle menevä resoluutio mahdollistaa tarpeen tullen aluejaossa rajojen säätämisen joustavasti. Metsähallitus toteaa, että vertailumenetelmää hyödyntävä suotuisan suojelutason viitearvon määrittely on hyvä muutos vuoden 2022 hoitosuunnitelmaan. Suotuisan suojelutason viitearvoksi esitetty 1400 karhuyksilöä vaikuttaa olevan Suomen oloihin sopivaa tasoa ja lienee myös hyväksyttävissä keskeisten sidosryhmien taholta. Metsähallitus pyytää hoitosuunnitelman valmistelussa kiinnittämään huomiota myös metsässä työskentelevien

	metsäalan työntekijöiden työturvallisuuskäytännöihin, jota ei hoitosuunnitelman luonnoksessa ole erikseen tuotu esille. Poikkeavasti käyttäytyvien karhuyksilöiden ohella turvallisuushkaa lisää ihmisen ja karhun kohtaamisten riskin kasvaminen karhukannan tihentymäalueilla. Metsähallitus näkee hyvänä ratkaisuna karhunmetsästysjärjestelyjen jatkumisen poronhoitoalueella nykyisellä mallilla, kuten hoitosuunnitelmassa on esitetty. Lisäksi Metsähallitus esittää lausunnossaan yksityiskohtaisempia huomioita hoitosuunnitelmassa olevaan metsäpeuraa kuvaaviin teksteihin liittyen.
14. Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö katsoo, että karhukannan hoitosuunnitelmaluonnoksessa esitetty on perusteltu lajin ihmisarkuuden ja kannan rajoittamisen ylläpitämiseksi eikä vaaranna runsaslukuisen karhukannan suotuisaa suojelutasoa Suomessa. Ympäristöministeriö korostaa, että luontodirektiivin mukaisesti karhujen aiheuttamia vahinkoja tulisi lisäksi pyrkiä ennaltaehkäisemään ja esittää, että vahinkojen ennaltaehkäisyyn osana karhun ihmisarkuuden ylläpitämistä panostettaisiin tulevaisuudessa entistä voimakkaammin osana kokonaisratkaisua. On lisäksi tärkeää, että suotuisa suojelutaso ja siihen pohjautuva viitearvo määritellään tieteellisen työn pohjalta, ottaen huomioon karhun ekologia ja genetiikka.
15. Poliisihallitus	Poliisilla ei ole riittävää resurssia suurpetotehtävien hoitamiseen kattavasti itsenäisesti. Siksi riistanhoitoyhdistysten sopimuksen mukaisesti ylläpitämä ja antama apu on paitsi poliisin, myös koko yhteiskunnan näkökulmasta korvaamatonta. SRVA toiminnassa on mukana noin 30 000 metsästäjää, ja poliisi ei omalla resurssillaan tätä panosta pysty korvaamaan. Poliisihallitus tuo esille, että riistanhoitoyhdistysten mahdollisuus ylläpitää valmiutta suurpetotehtäviin SRVA sopimusten mukaisesti käy mahdolliseksi, kun tehtäviä ei päästä kannanhoidollisen metsästyksen kiellon vuoksi harjoittamaan, eikä esimerkiksi koiria kouluttamaan vaativiin suurpetotehtäviin erityisesti karhunmetsästyksen osalta. SRVA toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta olisi tärkeää, että varsinkin niillä alueilla, missä SRVA tehtäviä on eniten, tulisi pystyä myös harjoittamaan suurpetojen metsästystä. Ilman osaavia metsästäjiä ja toimivia metsästyskoiria ei metsästäjät pysty antamaan poliisille SRVA apua riittävällä tavalla.

	Karhukannan hoitosuunnitelman tärkeimpänä tavoitteena voidaan poliisin näkökulmasta pitää karhujen ihmisarkuuden ylläpitämistä niin, että myös karhun elinalueilla asuvien kansalaisten eri tarpeet ja näkemykset ja sosiaalinen kestävyys huomioidaan. Karhujen ihmisarkuutta tulisi pystyä ylläpitämään kaikilla kannanhoitoalueilla. Mikäli suurpetojen vielä osittain jäljellä oleva ihmisarkuus häviää tyystin, aiheuttaa se jatkossa yhä enemmän mm. pihavierailuja ja muita ongelmia petokantojen kasvaessa ja petojen kohdatessa ihmisiä ja kotieläimiä. Poliisihallitus toteaa lausunnon yhteenvedossa, että kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen, erityisesti alueilla, joissa karhukanta on tihentynyt, antaisi SRVA toimintaan osallistuville metsästäjille mahdollisuuden pitää yllä yhteiskunnan tarvitsemaa poliisia avustavaa toimintaa. Poliisihallitus nostaa esille, että hoitosuunnitelmaluonnoksen mukaan tutkimukset osoittavat poliisin tekemien päätösmäärien pienenevän silloin, kun karhua on voitu metsästää kannanhoidollisesti. Poliisin kanta karhun metsästämiseen liittyvien poikkeuslupien myöntämisen helpottamiseen ja sen myötä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseen olisi edellä kuvatuin perustein erittäin perusteltua. Metsästyksen valvontaan ja siitä tiedottamiseen poliisi on sitoutunut myös jatkossa. Mikäli karhukannat edelleen kasvavat, ja samanaikaisesti karhujen ihmisarkuus vähenee, aiheuttaa se yhä enemmän tehtäviä poliisille. Tämä kehityssuunta tulee, lausunnossa kuvatuin perustein, Poliisihallituksen näkemyksen mukaan saada kääntymään pikaisesti.
16. Luonnonvarakeskus	Luonnonvarakeskuksen lausunnon mukaan Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaluonnoksessa esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet ovat pääosin hyvin perusteltuja. Kuten tekstissä todetaan, monien niistä toteuttaminen vaatii nykyistä enemmän laadukasta havainto- ja muuta aineistoa, minkä Luonnonvarakeskus näkee hyvänä, mutta muistuttaa, että se edellyttää myös lisäresurssien kohdentamista kannanseurantaan. Luonnonvarakeskus toteaa, että karhu lajina kuvataan luonnoksen tekstissä suppeasti, lähinnä hirvieläimiä saalistavana petona, mistä lukija saa vääristyneen kuvan karhun ravinnonkäytöstä. Karhu on sekaravinnon käyttäjä. Luke toteaa, että kunkin kannanhoitoalueen tavoitteet ja toimenpiteet kaipaivat keskenään verrannollista yhtenäistä muotoilua. Hirvikannan hoitoon liittyviä toimenpiteitä on kuvattu erittäin pitkästi (erityisesti kappale Itäinen alue monilajisuuden ja hirvikannan näkökulmasta) ja suurelta osin jää kuitenkin tekstin osalta epäselväksi,

	miten ne liittyvät karhukannan hoitosuunnitelmaan. Tavoiteltavaa on, että kannanhoitosuunnitelmissa pystytettäisiin tuomaan esille kaikkien käsiteltävien lajien osalta kestävä hyödyntämisen periaatteet, myös uhanalaisuus huomioiden ja kansalliset vastuut selkeinä reunaehtoina. Luonnonvarakeskuksen lausunnossa on lisäksi lukuisia yksityiskohtaisempia huomioita ja tarkennusehdotuksia hoitosuunnitelmaan. Tässä koottuna muutamia ja keskeisimpiä huomioita: - Luonnonvarakeskus pyytää täsmentämään, että Luonnonvarakeskus ei osallistunut viitearvon määrittämiseen. - Luonnonvarakeskus suosittelee, että tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi hoitosuunnitelmaan lisätään tarkennus siitä, mitä ajankohtaa vuoden kierrossa suotuisan suojelutason viitearvo koskee. Nykyisellään karhukanta-arvio raportoidaan syksyllä ennen metsästyskautta elossa olevana kantana. Karhun populaatiomalli tuottaa arvion kuitenkin myös metsästyksen jälkeiselle jäävälle kannalle sekä keväiselle karhukannalle, jolloin kanta on saman vuoden syksyn kantaa suurempi. - Luonnonvarakeskus huomauttaa, että komission ohjeiden mukaisesti karhun populaatiokoon viitearvon asettamisessa olisi syytä huomioida tieteellinen tieto ei pelkästään kannan koon vaan myös karhukannan geneettisen tilan osalta. - Luke tuo esille, että hoitosuunnitelmaluonnoksen teksti on karhun kanta-arvioinnin osalta ehtinyt hieman vanhentua, sillä Luonnonvarakeskus otti käyttöön populaatiomallinnukseen perustuvan kanta-arvioinnin keväällä 2025. - Luke ehdottaa, että kannanseurannan edellyttämien näytteiden (hammas, kudokset, mahd. kohtu naaraista) lähettäminen Lukelle olisi pakollista kaikista kaadetuista karhuista. Kudokset tarvitaan DNA-seurantaan, kohtunäyte mahdollistaa lisääntymiseen liittyvien muuttujien seuraamisen. Mikäli Lukelle ei voida turvata resursseja kaikkien näytteiden ikämääritykseen, voidaan näytemäärää vähentää otannalla erityisesti aikuisten urosten osalta. Näyteotannon tarkempi optimointi vaatii mallinnustyötä. - Hoitosuunnitelmaluonnoksessa mainitaan, että sähköisen kansalaishavainnointia tukevan sovelluksen avulla voitaisiin laajentaa havainnoitsijoiden joukkoa ja siten edesauttaa suurpetoyhdyshenkilöiden työtä. Sovellusta pohdittaessa olisi syytä tarkastella jo olemassa olevien sovellusten käyttömahdollisuuksia erityisesti laajaan kansalaishavainnointiin. Kansalaishavainnointi ja suurpetoyhdyshenkilöverkoston kehittämistoimet on syytä pitää linjassa suhteessa toisiinsa. - Luke toteaa, että geneettisen seurannan mukaanotto kannanseurannan perusmenetelmiin tulee vaatimaan pysyvää lisäresursointia. Jotta DNA-näytetietoa voisi käyttää karhun kanta-arvioinnissa, on lisäksi laadittava valtakunnallinen systemaattinen näytekeruu-suunnitelma, varmistettava sen resursointi
--	--

	ja kehitettävä tilastollinen merkintä-takaisinpyyntimalli, jonka avulla karhujen määrää voidaan arvioida näytteiden avulla. - Luke toteaa suurpetoyhdyshenkilöverkoston kehittämiseen liittyen, että toimenpiteeseen voisi lisätä paljon maastossa liikkuvien henkilöiden luetteloon Suomen riistakeskuksen, ELY-keskusten ja Elinvoimakeskusten työntekijät. Lisäksi olisi hyvä eritellä tahot, jotka jo osallistuvat havainnointiin. - Luke ehdottaa uutta muotoilua s. 23 kirjaukseen koskien kannan harventamisen vaikutuksia kannantihentymäalueilla. Luonnonvarakeskus ehdottaa muotoilua: ”Kannantihentymäalueilla karhutiheyden alentaminen ei huolellisesti suunniteltuna vaikuta epäsuotuisasti suotuisan suojelutason ylläpitoon valtakunnallisesti”. - Luke toteaa, että virke ”Alueellisesti porrastettu pyynti mahdollistaa myös karhujen liikkumisen skandinaavisen ja suomalais-venäläisen karhukannan välillä.” kaipaa selvennystä siltä osin, miten porrastettu pyynti mahdollistaa karhujen liikkumisen karhukantojen välillä. - Luke toteaa väitteeseen ”Karhujen aiheuttamat porovahingot ovat omaa luokkaansa verrattuna kotieläin- ja maatalousvahinkoihin ” liittyen, että asiaa tulisi avata esittämällä varsinaisia vahinkolukuja. - Luke toteaa itäisen kannanhoitoalueen osalta, että tavoitteisiin ja toimenpiteisiin olisi erittäin oleellista lisätä toimenpiteinä myös karhujen aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy ja sen lukuisat keinot. - Luke kysyy lausunnossaan, millä tavalla hirviin kohdistuvat hankkeet liittyvät karhukannan hoitosuunnitelmaan. Luke toteaa, että on suositeltavaa pyrkiä selkeästi arvioimaan ja kuvaamaan erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä erikseen että myös niiden yhteisvaikutusta alueellisten tai valtakunnallisten tavoitteiden kannalta. - Luke toteaa, että vertailuluvut muun Suomen ja muiden Euroopan maiden karhutiheyksistä auttaisivat lukijaa aidosti hahmottamaan Pohjois-Karjalan karhutiheyttä. - Kohtaan ”Suurpedoilla on vaikutusta ihmisten luontoaktiviteetteihin, esimerkiksi sudella on kyselytutkimuksissa ollut vaikutusta ihmisten ulkoiluun ja marjastukseen (Pellikka ym. 2024)” Luke toteaa, että viittaus susikyselyyn ja suden vaikutuksiin ei liene relevantti karhun ollessa kyseessä. - Luke toteaa, että luonnoksen eri kohdissa on keskenään ristiriitaisia väitteitä. Kohdassa ” ”Yksittäisillä vahinko- ja turvallisuusperusteisilla poikkeusluvilla ei lisätä ihmisarkuutta karhukannassa, koska ne kohdistuvat vain vahinkoa aiheuttavaan yksilöön.” väitetään Luken mukaan, ettei metsästyksellä ihmisarkuutta. Kannanhoitosuunnitelmaluonnoksessa on toisaalla argumentoitu, että vaikka emoon ja pentuihin ei kohdistu metsästyksiä, niin emo ja pennut tulisivat kannanhoidollisen metsästyksen avulla ihmisaroksi. Toisaalta luonnoksen tekstissä on toisessa kohtaa argumentoitu, että metsästyksen ihmisarkuutta lisäävä vaikutus olisi karhunmetsästyksen peruste niilläkin alueilla, joilla karhukanta ei ole tiheä eli metsästyksiä tehtäisiin vain vähäisesti. Lukijalle jää Luken mielestä epäselväksi, arvioidaanko
--	---

	luonnoksessa, että metsästys vaikuttaa käyttäytymiseen vai että metsästys ei vaikuta käytökseen eli vaikuttaako metsästys jäljelle jäävien yksilöiden ihmisarkuutta lisäämällä vai ei. - Luke toteaa, että metsästyksen vaikutus karhujen ihmisarkuuteen eri tiheyksissä kannoissa ja eri sukupuolten osalta kaivannee lisää tieteellistä tutkimusta (lupatyypistä riippumatta). - Luke toteaa kohtaan ”itäinen alue monilajisuuden ja hirvikannan näkökulmasta” liittyen, että sudet ovat opportunistisia petoja ja saalistavat sitä, mitä on saatavilla, myös aikuisia hirviä. - Luke toteaa, että lausetta ”Itärajaan rajoittuva itäinen kannanhoitoalue on monilajisuuden näkökulmasta haastava kokonaisuus ” olisi hyvä avata. - Luke toteaa, että hoitosuunnitelman väite ”Kainuussa metsäpeuravasojen yleisin kuolinsyy on ollut karhujen aiheuttama saalistus (Kumpula 2022).” on yleistys johtuen pro gradu tutkielman rajallisesta otoskoosta. - Luke kysyy, mihin seuraava laskelma perustuu: ”Toisaalta jo nyt hirven metsästys edellä mainituilla alueilla on ollut vähäistä (saalistiheys 0,3–0,4 hirveä/1000 ha). Ilman merkittävää suurpetojen aiheuttamaa vaikutusta, saalistiheys voisi olla kaksin- tai kolminkertainen” - Luke toteaa, että jää epäselväksi, miten teksti hirvenmetsästyksestä liittyy karhun kannanhoitosuunnitelmaan. - Luke kysyy, mitä ovat karhujen ns. tihentymäkeskukset ja toteaa, että tekstissä käytetään ilmeisesti samasta asiasta eri termejä ilman varsinaista yhtenäistä määritelmää. - Luke kysyy, millaisia mittareita keskeisellä alueella käytetään alueen karhutihentymien kehittymisen tilanteen arvioimiseksi ja millaisia mittareita aiotaan kehittää. - Luke ehdottaa tarkennusta virkkeeseen ”Karhu on todennäköisesti merkittävin hirven saalistaja” keskeisen kannanhoitoalueen luvussa. - ”Luonnonvarakeskus seuraa kannanhoidollisen metsästyksen saaliin ikä- ja sukupuolirakennetta vuosittain, ja tieto otetaan huomioon seuraavan vuoden suurinta sallittua saalismäärää asetettaessa.” (s. 36) toimenpidettä Luke kommentoi tuomalla esille, että ikärakenteen seuraaminen edellyttää hammasnäytteitä saaliista. Luke toteaa, että geneettisen monimuotoisuuden seuraaminen tulee olemaan kansallinen velvoite hyödynnettävien lajien osalta, mikä edellyttää kudosnäytteitä DNA-määrittelyyn. Luke toteaa, että jotta alueellisen kannanhoidon kysymyksiin voitaisiin mallinnustyökalujen avulla vastata, olisi kehitettävä metapopulaatiomalli, joka huomioi eri alueiden karhupopulaatioiden ominaispiirteet ja mallintaa karhujen liikkumisen alueiden välillä. Metapopulaatiomallin kehittäminen Luonnonvarakeskuksessa on mahdollista, mutta vaatii resursseja. - Luke toteaa, että hoitosuunnitelman ”Kannanhoidollinen metsästys säilyttää karhujen tiheyden sillä tasolla, että vahingot tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle pysyvät hyväksyttävänä” kohtaan
--	---

	liittyen, että hyväksyttävä taso olisi tarpeen määritellä ja myös kuinka seurataan että metsästys vaikuttaa suoraan vahinkojen tasoon. - ”Luonnonvarakeskuksen laatima populaatiomalli tuottaa nimenomaan ennusteen karhukannan kehityksestä havaitun kannankehityksen ja verotusmäärien perusteella.” Luke toteaa edellä mainittuun kohtaan liittyen, ettei populaatiomalli tuota tätä vaan verotusennustemalli. - Luke toteaa, että karhulla on merkitystä myös ekosysteemin osana. Lajin saalisvaikutuksen osalta tulisi kertoa, kuinka se tullaan ottamaan huomioon metsästysmäärien suunnittelussa. - Luke kysyy kohtaan ”Suomessa ja Ruotsissa tehdyissä karhujen lähestymiskokeissa saatiin vastaavia tuloksia kuin aiemmin eli että karhut välttelevät ihmisiä (Moen ym. 2019, ks. myös Ordiz ym. 2019)” liittyen, missä ja milloin aiemmat tutkimukset on tehty. - Luke toteaa, että emot eivät opeta pennuille ihmisen väistämistä metsästyksen takia. Pennut oppivat emoltaan käyttäytymismalleja, joissa negatiiviset kokemukset saavat aikaan erilaisia vasteita, kuten tietyissä tilanteissa pois hakeutumista ja tietyissä tilanteissa ihmisen lähelle hakeutumista. Kohtaan ”Karhun metsästyksen saaliista merkittävä osa on ollut nuoria uroksia, joiden luontainen kyky väistää ihmisiä ei ole yhtä hyvä kuin aikuisilla karhuilla” Luke toteaa, että kyse ei ole luontaisesta kyvystä, vaan oppimisesta kokemusten kautta. - Luke toteaa, että on syytä muistaa, että karhuhavaintojen kirjaamisinnokkuuteen vaikuttaa metsästyslupamaailmassa tapahtuvat ilmiöt, joten erityyppisistä havaintomääristä (hoitosuunnitelmassa mainitut pihahavainnot) suorien johtopäätöksien tekeminen on haastavaa eikä välttämättä kovin hyvin perusteltavissa. Luke toteaa, että aineiston käyttäminen sellaisenaan kuvaamaan pelkästään eläinkantoihin liittyviä muutoksia tai varmoja syy-seuraussuhteita ei aineiston luonteen osalta liene perusteltua. - Luonnonvarakeskus peräänkuuluttaa selkeää sanoitusta vastuullisuuden ja turvallisuuden (ml. yleisön turvallisuus) osalta. Esimerkiksi, kuinka metsästyksen tuottamien haavakkokarhujen kanssa toimintaa kehitetään nykyisestä (ml. tiedottaminen). - Lukuun 2.2.3. sivuille 49–53 Luonnonvarakeskus ehdottaa seuraavaa muotoilua: ”Karhu on kaikkiruokainen ja liharavinto näyttelee vain pientä osaa sen ravinnosta. Karhut kuitenkin käyttävät ravintonaan myös hirvieläimiä ja niiden kevätikäinen saalistus kohdistuu erityisesti vasoihin.” - ”Itärajaa ja sen lähialueet poikkeavat muusta Suomesta siten, että siellä suurpetojen, kuten karhun, ekologiset vaikutukset ovat todennäköisesti muuta maata suuremmat.” Luke toteaa, että edellä kuvatulla ei voi väittää ilveksen eikä ahman kohdalla, tai edes suden kohdalla, jonka kanta on nykyään harva Itä-Suomessa. Kunkin lajin ekologiset vaikutukset ovat koko Suomessa samat, mutta yksittäisen lajin
--	---

	alueellinen vaikutus osana paikallista ekosysteemiä on tiheysriippuvainen, ja siihen vaikuttaa lajien vuorovaikutussuhteiden kautta muiden lajien (sekä saalisajit että kilpailevat pedot) tiheydet.
17. Saamelaiskäräjät	Saamelaiskäräjät tuo esiin vakavan huolensa siitä, ettei luonnoksessa Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi (VN/9336/2025) ole mainintaa saamelaisista alkuperäiskansana eikä viittauksia saamelaisten kulttuuriin ja perustuslaillisiin oikeuksiin tai saamelaisten kotiseutualueeseen. Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että hoitosuunnitelmassa tunnustetaan saamelaisten alkuperäiskansaoikeudet ja huomioidaan YK:n alkuperäiskansajulistuksen, Suomen perustuslain (17 §) ja saamelaiskäräjälain (974/1995) mukaiset velvoitteet. Suunnitelmassa tulee arvioida, miten karhukannan hoito vaikuttaa saamelaisten oikeuteen harjoittaa omaa kulttuuriaan, erityisesti poronhoidon kestävyteen ja kulttuurisen jatkuvuuden edellytyksiin. Karhukannan hoitosuunnitelmassa on painotettava alueellista tarkastelua ja erityisesti saamelaisten kotiseutualueen poronhoitoalueiden erityisolosuhteita. Saamelaiskäräjät esittää, että saamelaisten kotiseutualue tunnustetaan ja määritetään omaksi karhukannan kannanhoitoalueekseen. Alueelle tulisi asettaa omat hoidon viitearvot, tavoitteet ja toimenpiteet, jotka vastaavat sen erityisiä ekologisia, kulttuurisia ja elinkeinollisia olosuhteita. Saamelaiskäräjät esittää, että karhukannan hoitosuunnitelmaan kirjataan erillinen kappale, jossa tunnustetaan saamelaiset alkuperäiskansana, saamelaisten kotiseutualueen erityisasema ja sen ottaminen huomioon karhukannan hoidossa, tarve kohdentaa hallinnolliset ja suojelliset toimenpiteet myös kulttuuristen vaikutusten näkökulmasta sekä mahdollisuus perustaa saamelaisten kotiseutualueelle oma hoitoalue, jonka hallintaa tuetaan paikallisen asiantuntemuksen ja perinteisen tiedon avulla.
18. Paliskuntain yhdistys	Paliskuntain yhdistys toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelman päätavoitteet ovat kannatettavia. Hoitosuunnitelmassa poronhoitoalueelle tavoitteeksi on kirjattu, että karhujen aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla ja tämä on Paliskuntain yhdistyksen mukaan erittäin tärkeä lähtökohta.

	Hoitosuunnitelmaluonnoksen mukaan poronhoitoalueella tavoitteena on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys). Paliskuntain yhdistys pitää tavoitetta erittäin tärkeänä poroelinkeinolle. Paliskuntain yhdistys toteaa, että vahinkoperusteisten poikkeuslupien käytäntöihin tarvittaisiin joustavuutta, jotta vahinkomäärät saataisiin laskuun. Paliskuntain yhdistys tuo esille, että kesän aikana tapahtuvista karhuvahingoista löytyy vain murto-osa, eivätkä löytyneet vahingot anna kattavaa kuvaa karhutuhojen kokonaisuudesta. Paliskuntain yhdistys toteaa, että mikäli maa- ja metsätalousministeriö tilanteen niin vaatiessa tulee arvioimaan yhdessä Norjan ja Ruotsin viranomaisten kanssa Suomen ja Skandinavian karhupopulaatioiden yhteyksien turvaamisessa tarvittavan toimia, tulee poroelinkeino pitää tiiviisti mukana jo suunnittelutyössä. Paliskuntain yhdistyksen näkemyksen mukaan ravintohoukuttimien ja haaskankäyttö petojen houkutteluun tulee ehdottomasti kieltää kokonaan poronhoitoalueella ja sen lähialueilla. Säätelylle ja lainsäädännölle on tarvetta kuvaustoiminnan aiheuttamien ongelmien vuoksi. Paliskuntain yhdistys katsoo, että 800–1100 yksilöä on täyttänyt karhukannan suotuisan suojelutason ja tämä tulisi olla myös hoitosuunnitelmassa lähtökohtana suotuisan suojelutason viitearvoksi. Paliskuntain yhdistys toteaa lausunnossaan, että karhun kannanhoidollisen metsästyksen käyntiin saaminen nopeasti on tärkeää, jotta Suomen ja poronhoitoalueen karhumäärät eivät kasva liiallisesti. Eteläisen Suomen kasvava karhukanta heijastuu poronhoitoalueelle siirtyvien petojen myötä, mikä lisää porovahinkoja ja vaikeuttaa poronhoidon toimintaedellytyksiä.
19. MTK	MTK toteaa lausunnossaan, että se näkee merkittävänä puutteena, ettei sidosryhmillä ja kentän toimijoilla ole ollut mahdollisuutta laajemmin osallistua asian valmisteluun. MTK katsoo, että päätavoitteet on hyvin määritelty, kun niihin lisätään myös karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen.

	MTK toteaa, että hoitosuunnitelmaluonnoksessa esitettyjen laaja-alaisten kannatettavien tavoitteiden ja esitettyjen toimenpiteiden välillä on huomattava ristiriita. Keskeinen puute on se, että kannanhoidollista metsästystä esitetään toimenpiteenä vain itäiselle alueelle, joka on alle 10 % Suomen pinta-alasta. MTK toteaa, että monilajisen kannanhoidon näkökulma on tärkeä. Erityisesti tulee tarkastella suurpetojen kokonaismääriä kannanhoitoalueilla ja kokonaisvaikutusta alueeseen sekä lajien että sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyskannalta. Edellä mainituista yleisperusteluista huolimatta luonnoksessa monilajisen kannanhoidon näkökulma on käytännössä rajautunut tarkasteluun hirvieläinten ja karhukannan suhteesta. MTK toteaa, että monilajisen kannanhoidon nimissä Suomen tiheimmän suurpetokannan alueelle Pohjois-Karjalaan esitetään hirvikannan kasvattamista suurpetojen ravinnon turvaamiseksi. Tämä on MTK:n näkemyksen mukaan täysin väärä valinta karhukannan hoidossa. MTK esittää viitearvon tasoksi 800–1100 yksilöä. MTK perustelee tätä sillä, että Suomi on raportoinut EU:lle suotuisan suojelun tason toteutuneeksi karhukannan ollessa 800–1100 yksilöä ja että tuohon aikaan jatkui keskeytymättömänä myös karhun metsästys, eikä EU:lla ollut huomautettavaa sen enempää metsästykseen kuin viitearvoonkaan. MTK toteaa, että Ruotsiin verrattaessa on huomattava, että Suomi on metsäpinta-alaltaan selvästi pienempi ja kannan elinvoimaisuuden näkökulmasta selvästi suotuisammassa tilanteessa karhupopulaation ollessa suoraan yhteydessä pitkän rajan matkalta Venäjän karhupopulaatioon. MTK tukee populaatiomallin kehittämistä ja toteaa, että mallin luotettavuutta tulee vahvistaa tieteellisen vertaisarvioinnin kautta. MTK toteaa, että kannanhoitoalueiden lukumäärä on sopiva. MTK pitää kuitenkin ongelmallisena ja tehottomana pelkästään pentuehavaintojen perusteella tehtyjä kuntakohtaisia aluerajauksia. Suurpetojen havainnoinnin ja raportoinnin määrissä on merkittäviä aluekohtaisia eroja, jotka heijastuvat nyt suoraan aluerajauksina. MTK toteaa, että kuntatasolla vuosittaista luontaista vaihtelua pentuemääriin syntyy esimerkiksi karhujen ikä- ja sukupuolijakaumista johtuen. Lisäksi pentueiden lukumäärä ei välttämättä kuvaa karhujen kokonaismäärää alueella. MTK esittää, että karhun kannanhoitoalueiden rajat määritellään karhutiheyden mukaan, mutta em. kuntatasoisen tiedon epävarmuuden vuoksi alueet rajataan noudattamaan joko maakunta- tai riistakeskusalueita. MTK toteaa myös, että jos kannanhoitoalueet eivät muutu vuosittain kuntatasolla, karhun kanta-arvion esittäminen kannanhoitoalueittain mahdollistuu. MTK lisää myös, että jos alueiden rajoja muutetaan vuosittain, on täysin mahdotonta esittää aikasarjoja kannan ja vahinkojen kehityksestä kannanhoitoalueella.
--	---

	MTK tuo esille, että hoitosuunnitelmassa todetaan, että itäisen Suomen kannanhoitoalueella alueellisten riistaneuvostojen tulee perustella, miten hirvitiheystavoitteiden asettamisessa ja tiheystavoitteiden seurannassa on otettu huomioon alueen karhukanta ja monilajisuus. MTK:n mielestä kannanhoitosuunnitelmassa esitetään käytännössä, että hirvikantatavoitteita tulisi korottaa suurpetojen suojelemiseksi tällä Suomen tiheimmän suurpetokannan alueella. MTK torjuu jyrkästi tämän esityksen vääränä suunnan valintana suurpetojen kannan hoidossa ja hallinnassa. MTK toteaa, että hirvikantatavoitteiden asettamisessa ja hirvikannan koossa keskeistä on liikenteen ja metsätalouden vahinkojen ja hirvikannan yhteensovittaminen. MTK toteaa, että kannanhoitosuunnitelman painopiste tällä alueella tulee olla suurpetokantojen hallinnassa. Itäisen alueen osalta tulisi suunnitelmassa esittää, mitkä ovat nykyiset karhu-, susi-, ilves- ja ahmakannat tällä alueella ja miten kannat ovat kehittyneet viime vuosina. MTK pitää itäiselle kannanhoitoalueelle esitettyä hanke-esitystä hirvien aiheuttamien metsävahinkojen ennaltaehkäisemiseksi kannatettavana, mutta toteaa, ettei sillä ole merkittävää roolia karhukannan hoitosuunnitelman kanssa. MTK pitää hirvivahinkojen korvausjärjestelmän uudistamista kannatettavana ja tärkeänä. MTK toteaa, ettei sillä ole kuitenkaan sanottavaa merkitystä karhukannan hoitosuunnitelman kanssa. MTK toteaa, että on virheellistä arvioida, että 50 % korkeammilla hirvivahinkokorvauksilla kyettäisiin kompensoimaan ne vahingot, jotka aiheutuvat korkeammista hirvikannoista. MTK toteaa, että alueella, jossa suurpetokanta on Suomen tihein, on tarpeetonta ja kohtuutonta esittää riittävän ravintomäärän turvaamista metsätalouden ja liikenteen vahinkojen kustannuksella. MTK toteaa, että jos peto- ja hirvikantaa korotettaisiin edelleen, luonnon monimuotoisuus kärsii entistäkin enemmän kuusettumisen lisääntyessä ja lehtipuiden osuuden laskiessa. MTK:n mukaan metsästysmahdollisuuksien turvaaminen on huono perustelu liikenne- ja metsävahinkojen lisäämiselle alueella, missä jo nykyiselläänkin maksetut hirvivahinkokorvaukset ovat Suomen suurimpia. MTK toteaa, että on syytä myös huomioida, että hirven metsästyksen estyminen Pohjois-Karjalassa koskee vain muutaman kunnan aluetta. Hirven metsästysmahdollisuuksia tulee palauttaa kohtuuttoman suureksi kasvaneen suurpetokannan leikkauksella. MTK vaatii, että kannanhoitosuunnitelmassa keskitytään olennaiseen eli suurpetokantojen hallintaan sekä suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen vähentämiseen eikä niiden lisäämiseen. Keskisen kannanhoitoalueen osalta MTK toteaa olevansa erittäin huolestunut siitä, että vahinkojen hallintaan ja ihmisarkuuden ylläpitoon esitetyt tavoitteet ja esitetyt toimenpiteet ovat vakavassa ristiriidassa. Alueella vallitseva karhukanta on MTK:n mukaan kokonaisuutena niin vahva, että säännöllinen kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä säännöllisenä toimenpiteenä erityisesti ihmisarkuuden vahvistamiseksi ja vahinkojen välttämiseksi. MTK:n mukaan on kohtuutonta ja uhkarohkeaa esittää, että keskisen Suomen kannanhoitoalueella ylläpidetään korkeampaa karhukantaa, jotta levittäytyminen länteen voi tapahtua. Myös naaraskiintiöiden asettaminen vaikeuttaisi merkittävästi metsästyksen toteutusta.
--	--

	Läntisen ja eteläisen kannanhoitoalueen kohdalla MTK toteaa torjuvansa esityksen karhukannan kasvattamisesta tiheällä susikanta-alueella Länsi-Suomessa. Monilajisen kannanhoidon näkökulmasta suurpetopaine on jo nykyisellään kohtuuton näillä alueilla. Myös eteläinen ruuhka-Suomi tulee jättää karhukannan kasvattamistavoitteiden ulkopuolelle. Kannanhoidollinen metsästys tulee kohdentaa myös läntiselle – ja eteläiselle kannanhoitoalueelle ja painottaa kaatolupien määrä huomioiden karhukannan tiheys sekä kokonaisvaltainen alueen petopaine. Luvun 2.2.2. kannanhoidollinen metsästys osalta MTK tuo esille, että kannanhoidollinen metsästys on välittömästi tarpeellinen toimenpide huomattavasti laajemmalla alueella kuin vain itäisen Suomen kannanhoitoalueella. Vahinkojen ennaltaehkäisyyn liittyen MTK toteaa, että materiaalien saatavuudesta on tärkeä huolehtia. Lisäksi tulee varautua niiden kasvavaan kysyntään. MTK katsoo, että tätä ennakkosuojausten kynnystä tulee madaltaa. Jokaiseen ennakkosuojaustapakukseen liittyy maaseutuyrittäjän merkittävä omarahoitusosuus aitojen rakentamisen ja ylläpidon kustannuksista. MTK toteaa, että riistavahingot.fi sivuston avaaminen oli erinomainen edistysaskel vahinkotietojen hallinnassa ja kehityksen seurannassa. MTK esittää, että sitä kehitetään myös siltä osin, että järjestelmään tilastoituisivat kaikki suurpetojen aiheuttamat vahingot. MTK esittää suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmän uudistamista. Korvausten piiriin tulee ulottaa vahinkotapakuksesta aiheutuvat kaikki todelliset kustannukset. MTK ei pidä hoitosuunnitelmassa esitettyä näkemystä korkeista korvaustasoista kovinkaan asiallisena, eikä tunnista kohdassa kuvattua vaaraa siitä, että korkeat korvaustasot voisivat vaikuttaa siihen, että motivaatio ennaltaehkäisyyn vähenisi. Lukuun 2.3.4. Riistaneuvostot ja sidosryhmäyhteistyö liittyen MTK toteaa, että se pitää tärkeänä, että riistaneuvostot eivät arvioi tilannetta pelkästään riistatalouden näkökulmasta. Koska arviointia edeltää myös sidosryhmäkuuleminen, tulee tilannearvio tehdä kattavasti alueen taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. MTK toteaa myös, että on tärkeää antaa alueille mahdollisuus arvioida tilannetta ja esittää tulevaisuuden tavoitteita.
--	---

20. Suomen Metsästäjäliitto	Lausunnon kohteena olevan kannanhoitosuunnitelman valmistelu on Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan toteutettu liian suppeasti ainoastaan virkamiestyönä. SML toteaa, että hallitusohjelmaan kirjattu suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen toteutuminen on tärkeä ja perusteltu tavoite. Se ei SML:n mielestä ole karhun osalta hoitosuunnitelman linjausten johdosta toteutumassa kuin aivan tiheimmän kannan alueella. SML toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelman tavoitteet ovat pääosin kannatettavia, mutta käytännön toteutus vaatii parannuksia. Pää tavoitteisiin tulisi Metsästäjäliiton mielestä lisätä selkeä kirjaus, että karhukannan aiheuttamat vahingot pyritään pitämään vähäisinä tai estämään niiden syntyminen kokonaan. Monilajiseen kannanhoitoon liittyen SML toteaa, että suurpetojen kokonaismääriä (esimerkiksi maakunnittain) ei käsitellä hoitosuunnitelmassa lainkaan, mikä on Metsästäjäliiton mielestä vakava puute: tarkastelun tulisi koskea kaikkia suurpetoja ja hirvieläimiä. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan suotuisan suojelutason viitearvon ei tule ylittää tasoa, jolla karhukanta jo aiemmin on arvioitu suotuisaksi eli siten karhujen vähimmäisyksilömäärän suotuisalla suojelutasolla tulee olla 800. SML toteaa populaatiomallin liittyen, että on ensiarvoisen tärkeää, että mallit tulee vertaisarvioida kattavasti ennen virallista käyttöönottoa ja kanta-arvioiden julkinen ”läpivalaisu” tulee suorittaa huolellisesti ja avoimesti. SML toteaa, että karhukannan koon osalta hoitosuunnitelmassa esitetyt arviot eivät vastaa paikallisten havaintojen perusteella tehtyjä arvioita erityisesti Pohjois-Karjalan alueella. Kannanhoitoalueisiin liittyen SML toteaa, että kannanhoitoalueiden rajauksen tulisi perustua joko riistakeskusalueisiin tai maakuntarajoihin – esitetty käytäntö ei ole johdonmukainen ja se tulisi vaikeuttamaan merkittävästi kannan hallinnointia ja poikkeuslupien perustelua alueellisesti. Riistaneuvostojen roolia karhukannan hoidossa tulee selkeyttää. Metsästäjäliiton mielestä on perusteltua antaa alueelliselle riistaneuvostolle mahdollisuus esittää oma näkemyksensä poikkeuslupien suuntaamisen tarpeesta alueellisen riistatalouden näkökulmasta. Metsästäjäliitto näkee merkittäviä puutteita keskisen kannanhoitoalueen toimenpidesuunnittelussa. Ensinnäkin EU:n luontodirektiivi ei edellytä karhukannan aktiivista levittämistä uusille alueille, joten tämän tavoitteen perustelu ei ole siten kestävä. Lisäksi keskeisin puute on, että esitetty malli ei Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan aidosti lisää karhujen ihmisarkuutta kuin yhdellä alueella eli ainoastaan itäisessä Suomessa – ylivoimaisesti suurin osa maasta jää tämän tavoitteen ulkopuolelle. Tämä ei ole Metsästäjäliiton näkemyksen
---	--

	mukaan missään tapauksessa hyväksyttävää: myös keskinen kannanhoitoalue tulee sisällyttää kannanhoidolliseen metsästyksen vahinkojen hallitsemiseksi ja ihmisarkuuden luomiseksi sekä ylläpitämiseksi. SML toteaa, että karhunmetsästyksen mahdollisuutta on syytä aidosti tarkastella myös läntisellä ja eteläisellä alueella kannan väistämättä levittäytyessä. Tämä on sosiaalisen hyväksyttävyyden kannalta tärkeää. SML toteaa, että karhukannan merkittävä kasvattaminen alueilla, joilla on jo tiheä susikanta (esim. Lounais-Suomi) tai merkittävä ihmistiheys (ns. ruuhka-Suomi), on käytännössä kestänyt ja vaatisi erillistä vaikutusarviointia. Karhun poikkeuslupamäärissä tulisi lähtökohtaisesti aina huomioida alueellisen susi- ja ilveskannan vahvuus. SML toteaa, että kannanhoitosuunnitelmaluonnoksessa ensimmäistä kertaa nostettu esitys naaraskiintiöistä vaikeuttaisi poikkeuslupien käyttöä käytännössä merkittävästi. SML toteaa karhuun ja hirvieläimiin liittyen, että luonnoksessa esitetty malli, jossa korkeampia hirvikantoja kompensoitaisiin korotetuilla hirvivahinkokorvauksilla, on arveluttava. SML:n mukaan alueilla, joissa sorkkaeläinkannat ovat jo valmiiksi erittäin alhaisia ja suurpetotiheys korkea, on metsästysseuroilla haasteita maksaa kohoavia metsästysoikeuksien vuokria metsästysmaistaan, koska metsästyksestä ei saada tuottoa vähäisten hirvieläinkantojen takia. Toisaalta samaan aikaan karhunmetsästyksen estyttyä tuloja ei ole saatu aiempaan tapaan sieltäkään. SML toteaa, että karhun ja muiden suurpetojen poikkeuslupien myöntämisessä on lisäksi otettava huomioon metsäpeurakannan tila erityisesti susialueilla. SRVA-toimintaan liittyen SML muistuttaa, että SRVA:n onnistuminen edellyttää sekä paikallista osaamista että alueellista kattavuutta ja myös harjoitusmahdollisuuksia koko maassa uusille toimijoille ja koirille. Lisäksi on keskeisen tärkeää löytää yhtenäinen ja tasalaatuinen poliisin ja hätäkeskuksen toimintamalli, joka ei vaihtelee eri puolilla Suomea. Laidunsuojaukseen ja korvauksiin liittyen SML toteaa, että korvauskynnyksiä tulisi alentaa ja karhun aiheuttamat vahingot tulee korvata täysimääräisesti. Yhteenvetona SML toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelmassa on sinänsä useita kannatettavia tavoitteita ja toimenpiteitä. Kuitenkin sosiaalisen kestävyys turvaamiseksi valmistelun osallistavuutta, alueellista joustavuutta ja käytännön toimien kohdentamista on kehitettävä. Valtakunnallisesti tarpeeksi kattavan
--	---

	kannanhoidollisen metsästyksen, monilajisen kannanhoidon näkökulman sekä vahinkojen hallinnan suhteen tarvitaan selkeämpiä ja alueellisesti toimivampia linjauksia.
21. Suomen luonnonsuojeluliitto	SLL toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelman luonnos on kattava tietopaketti karhukannan hoidosta Suomessa. Luonnonsuojeluliitto pitää seuraavia asioita hyvänä hoitosuunnitelmassa: - Karhukannan suotuisan suojelutason viitearvon käsitteleminen. - Kehitetään karhun kanta-arvion menetelmiä ottaen käyttöön DNA-tunnistusta petoyhdyshenkilöverkoston rinnalle ja suurpetoyhdyshenkilöverkoston kehittäminen. - Kehitetään suurpetoyhdyshenkilöverkoston koulutusta ja selvitetään muiden tahojen halukkuutta osallistua suurpetojen havainnointiin. - Monilajinen kannanhoito, joka huomio myös karhun saaliseläinten kannanhoidon. - Karhu ja yhteiskunta -toimenpiteiden kuvaaminen ja viestinnän lisääminen. - Pyritään turvaamaan Suomen ja Skandinavian karhupopulaatioiden yhteyksiä. - Alueellisessa kannanhoidossa huomioidaan vahingot ja paikalliset saaliskantojen vaihtelut. Luonnonsuojeluliitto esittää muutamia lisäyksiä ja tarkennuksia. SLL toteaa, että karhukantaa pitäisi pyrkiä oikeasti kasvattamaan Länsi- ja Sisä-Suomessa (hoitosuunnitelmassa keskinen, läntinen ja eteläinen karhukannan hoitoalue) metsästystä rajoittamalla. Mehiläisvahinkojen ehkäisyssä tulisi ottaa käyttöön ns. karhuhäkit. SLL toteaa, ettei ajavia koiria tule saada käyttää karhunmetsästyksessä. Plottikoirien käyttö karhunmetsästyksessä johtaa usein eläinräkkäykseen sekä karhun että koirien osalta ajon pitkän keston ja rankkuuden johdosta. SLL toteaa, että vahinkoperusteisissa poikkeusluvissa voisi liiton mielestä käyttää tapauskohtaisesti myös ravintohoukutinta, värikuulilla merkitsemistä yms. tavallista tehokkaampia keinoja. Maakunnallinen "karhukopla" – ongelmayksilöiden poistoon erikoistuva joukko – voisi myös olla kokeilun arvoinen. SLL toteaa, että karhukannan kasvattaminen keskisellä, läntisellä ja eteläisellä karhukannan hoitoalueella edellyttää aktiivista karhuneuvontaa ja -viestintää. Karhun ja ihmisen rinnakkaiselon parantamiseksi tarvitaan SLL:n mukaan monia uusia toimenpiteitä. Tällaisia ovat esimerkiksi ohjeistus karhun kohtaamisesta kansallispuistoihin, metsäammattilaisille ja muille vastaaville

	karhukoulutuksen järjestäminen samaan tapaan kuin rakennuksilla työskentely edellyttää työturvallisuuskoulutusta, karhuturvallisia rosikisia retkeilyalueille jne. SLL toteaa, että alueellisia riistaneuvostoja tulee täydentää luonnonsuojelujärjestöillä. SLL toteaa, että tutkimuksen, neuvonnan ja viestinnän voimavaroja pitää merkittävästi lisätä. SLL esittää, että poronhoitoalueen etelärajan siirto tulisi ottaa uudeksi työkaluksi karhukannan hoitoon. SLL toteaa, että Tunturi-Lappia lukuun ottamatta hirvikannan tulisi olla vähintään 5 yks/1000 ha², jotta karhuille ja susille olisi riittävästi luontaista ravintoa tarjolla. SLL:n mielestä karhulupia tulee porrastaa ajallisesti. Silloin niitä kaikkia ei pyydetäisi heti vaan lupia jäisi mm. ”viljakarhujen” ym. ongelmayksilöiden varalle
22. WWF	WWF toteaa, että hoitosuunnitelman luonnos on kattava ja asiantuntevasti kirjoitettu. WWF kannattaa pääosin esitettyjä tavoitteita ja toimenpiteitä. WWF:n mukaan karhukannan koon suotuisan suojelutason viitearvon määrittäminen nyt esitetyllä tavalla on hataralla pohjalla, ja näyttäytyy tarkoitushakuisena pyrkimyksenä mahdollistaa karhun kannanhoidollinen metsästys nykyisen kokoisessa kannassa ilman kunnollisia selvityksiä. WWF esittää, että nyt päivitettävänä olevassa karhun hoitosuunnitelmassa ei määriteltäisi karhun suotuisan suojelutason viitearvoa, vaan sen sijaan määritellään hoitosuunnitelman toimenpiteeksi viitearvon määrittäminen parhaalla asiantuntemuksella mallintamiseen perustuen samaan tapaan kuin sudella, ottaen huomioon myös karhukannan rakenne sekä genetiikka. Riippumatta siitä, miten karhun suotuisan suojelutason viitearvo määritellään, on WWF:n mukaan tärkeää, että hoitosuunnitelmassa todetaan - kuten luonnoksessa lukeekin, että ”...karhukannan suotuisan suojelutason viitearvo ei kuitenkaan kuvaa tavoitetasoa, mikä karhukannan tulisi olla tai mihin kanta tulisi laskea...”, ja että ”... ei ole tarkoituksenmukaista asettaa yksilömääräistä tavoitekantaa, koska karhukannan hoidontavoitteena on hakea tasapainoa ekologisten, taloudellisten ja sosiaalisten seikkojen muodostamaan kokonaisuuteen.” WWF katsoo, että karhukannan hoitosuunnitelman luonnoksessa kannanhoidollisten poikkeuslupien oikeudelliset edellytykset on kuvattu pääasiassa asianmukaisesti. WWF ei kategorisesti vastusta suotuisalla suojelun tasolla olevan suurpedon metsästystä kannanhoidollisin poikkeusluvoin (luontodirektiivin 1 artiklan 1 kohdan alakohta e) edellyttäen, että kannanhoidolliset poikkeusluvut täyttävät luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset vaatimukset.

	Lukua 2.2.2 olisi WWF:n mukaan kuitenkin syytä täydentää maininnalla siitä, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen päämäärän, eli ns. kannanhoidollisilla poikkeusluvilla tavoiteltavan päämäärän, tulee Euroopan unionin tuomioistuimen (EUT) oikeuskäytännön valossa olla direktiivin yleisten tavoitteiden mukainen. Toisin sanoen poikkeuksen tavoitteena tulisi olla lajin suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen. WWF:n mielestä karhukannan hoitosuunnitelmassa tulisi perustella selkeämmin, miksi kannanhoidolliselle karhunmetsästykselle hoitosuunnitelmassa esitetyt päämäärät täyttäisivät luontodirektiivin mukaiset vaatimukset. WWF:n näkemyksen mukaan hoitosuunnitelmassa tulisi tuoda esille, miten karhun ihmisarkuuden ylläpitäminen liittyy karhukannan suotuisan suojelutason säilyttämiseen. Lisäksi olisi tärkeää perustella, miksi karhujen ihmistoiminnalle, tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle aiheuttamien vahinkojen pitäminen kannanhoidollisella metsästyksellä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti hyväksyttävällä tasolla ei ole luontodirektiivin edellyttämällä tavalla päällekkäinen päämäärä luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohtien mukaisten päämäärien kanssa. WWF katsoo, että ennaltaehkäiseviin toimiin on syytä panostaa, koska näin karhukannasta aiheutuvia sosioekonomisia ongelmia on mahdollista ratkoa tehokkaasti. WWF kannattaa lämpimästi toimenpidettä ”Maa- ja metsätalousministeriö käynnistää laajapohjaisen hankkeen, jossa selvitetään suurpetojen kuten karhujen niin yksityis- kuin matkailukäytössä olevien ruokintapaikkojen vaikutuksia ja laaditaan mahdollinen ohjeistus niiden käyttöä ja perustamista varten. Hankkeessa selvitetään myös tarve säädellä karhukuvaustoimintaa tai haaskanpitoa lainsäädännön keinoin.” WWF esittää, että karhun yhteispohjoismaisen kannanhoidon kehittäminen ja Suomen liittyminen Ruotsin ja Norjan DNA-pohjaiseen kannanseurantajärjestelmään asetetaan toimenpiteeksi selvemmin kuin nyt luonnoksessa olevat kirjaukset ”mahdollisuuksien selvittämisestä”.
23. SEY Suomen eläinsuojelu	SEY Suomen eläinsuojelu toteaa lausunnossaan, että Karhukannan hoitosuunnitelma on kattava ja monipuolinen suunnitelma. SEY on tyytyväinen siihen, että hoitosuunnitelmassa on huomioitu hyvin tappamiselle vaihtoehtoisia menetelmiä, joilla halutaan pyrkiä mahdollistamaan ihmisten ja karhujen sujuvaa rinnakkaiseloä. SEYn mukaan on hienoa, että osalla alueista kuten läntisellä ja eteläisellä kannanhoitoalueella karhukanta saa kasvaa ja levittäytyä sopiviin elinympäristöihin.

	SEY pitää ongelmallisena hoitosuunnitelmaluonnoksessa sitä, että karhukannalle suunnitellun suotuisan suojelutason viitearvoksi ehdotetaan 1400 yksilöä. Tämä tarkoittaa jopa 1000 yksilöä vähemmän kuin kannan arvellaan olevan tällä hetkellä. SEYn mukaan kanta-arvioiden luotettavuuteen tulee ylipäättään suhtautua varauksella. SEY toteaa, että metsästyspaineen merkittävä kasvattaminen kannanhoidollisella metsästyksellä uhkasi heikentää karhukannan rakennetta ja geneettistä monimuotoisuutta. SEY:n mukaan haasteena on myös se, että hoitosuunnitelmassa halutaan yhtäältä paikoin lisätä voimakkaasti karhujen metsästystä tietyillä alueilla ja toisaalta edistää karhujen suojelua toisaalla. Villieläinkonflikteja kuitenkin esiintyy usein eniten juuri niillä alueilla, joilla ei ole aiempaa kokemusta suurpedoista. Näin ollen myös alueilla, joilla halutaan tukea karhujen levittäytymistä, voidaan joutua turvautumaan karhujen kaatamiseen, mikä entisestään lisää karhuihin kohdistuvaa metsästyspainetta. SEY toteaa, että karhujen ihmisarkuuden vähenemistä voidaan ehkäistä myös muuten kuin tappamalla. Esimerkiksi houkutteluruokinta voi aikaansaada karhujen tottumisen ihmisen hajuun ja läheisyyteen. SEYn mielestä ravintohoukuttimiin liittyvään toimintaan pitäisi kuitenkin puuttua nykyistä hanakammin ja olla valmius ravintohoukuttimien käytön kieltoon tyystin etenkin alueilla, joissa karhujen ihmisarkuus on vähentynyt. SEY pitää kyseenalaisena, että karhukannan hoitosuunnitelmassa kannetaan mainitussa määrin huolta metsästyksen sosiaalisista ja kulttuurisista ulottuvuuksista. Peijaisten järjestämisen ei pidä olla mikään kriteeri sille metsästetäänkö eläimiä kannanhoidollisesti vaiko ei. SEY katsoo myös metsästysmatkailun lisäämisen ja karhujen suojelun yhteensovittamisen haastavaksi. SEY toivoo, että hoitosuunnitelmassa painopistettä lisättäisiin ennen kaikkea karhujen suojeluun ja vahinkojen ehkäisyyn panostettaisiin taloudellisesti nykyistä enemmän. Lisäksi olisi tärkeää SEYn mielestä lisätä eri sidosryhmien välistä vuoropuhelua metsästyksen ja karhujen suojelun yhteensovittamiseksi paremmin. SEY kannattaa esimerkiksi Suomen luonnonsuojeluliiton ehdotusta riistaneuvostojen täydentämisestä luonnonsuojelujärjestöillä.
24. Suomen Kennelliitto	Suomen Kennelliitto tuo esille lausunnossaan, että luonnossa liikkumiseen kuuluu myös metsästys, jossa käytetään usein koiraa apuna. Metsästyskäytössä olevia koiria on kaikkiaan yli 80 000. Kennelliitto tuo esille lausunnossaan kotimaisten koirarotujen roolin osana suomalaista kulttuuriperintöä ja näiden rotuominaisuuksien vaalimisen merkityksen. Kotimaisista roduistamme kansalliskoiramme suomenpystykorva, karjalankarhucoira ja

	suomenajokoira ovat metsästyskoirarotuja, joiden osalta niiden koulutus ja koetoiminta sekä metsästyskäyttö tulisi turvata rotujen elinvoimaisen kannan ylläpitämiseksi ja myös koirien käyttöominaisuuksien vaalimisessa osana suomalaista eräkulttuuria. Kennelliitto pitää kannatettavana luonnoksen päätavoitteena mainittujen kulttuuristen vaatimusten ja vaikutusten huomioimista. Kennelliitto toteaa, että karhukannan suotuisan suojelutason viitearvon (1 400) määrittely antaa perustellun pohjan hallitulle kannanhoidolle. Viitearvoa tulee tarkastella tarvittaessa kriittisesti huomioiden runsastunut karhukanta. Kennelliitto pitää kannatettavana ehdotusta hoitoalueiden lisäämisestä kahdesta viiteen. Kennelliitto kannattaa kannanhoidollista metsästystä etenkin alueilla, joilla karhukanta on vahva ja esiintyy runsaasti karhun ja ihmisen kohtaamisia. Kennelliitto pitää kannatettavina luonnoksessa mainittuja toimia SRVA-toimintaan liittyvinä toimenpiteinä. Kennelliitto painottaa, että tähän liittyvä viestintä tulee toteuttaa yhteistyössä metsästäjäjärjestöjen ja koiraharrastajien kanssa. Koirat ovat välttämättömänä apuna loukkaantuneen suurriistan jäljittämässä luonnosta sekä mahdollisissa karhujen karkottamistehtävissä.
25. Suomen Eläinoikeusjuristit ry	Suomen Eläinoikeusjuristit ry toteaa, että viitearvon asettamiseen liittyy poliittisia valintoja. Eläinoikeusjuristit toteaa, että vaikka hoitosuunnitelman luonnoksessa (s. 14) esitetään, ettei viitearvolla viitata karhukannan tavoitetasoon, pyritään viitearvon tarkastelulla ja määrittämisellä karhukannan hoidon tukemiseen niin, että karhukanta laskisi viitearvon tasolle. Kirjaus viittaa eläinoikeusjuristien mukaan siihen, että viitearvolla pyritään mahdollistamaan ensi sijassa kannanhoidollinen metsästys. Hoitosuunnitelman mukaan karhuja ei uhkaa elinympäristöjen häviäminen, ja koska karhukannalla on vahva yhteys Venäjälle, on Suomen karhukanta elinvoimainen. Eläinoikeusjuristit toteaa, että karhujen elinympäristöjä uhkaa myös ihmisasutuksen ja maatalousalueiden laajeneminen. Suomen eläinoikeusjuristit ry pitää kannanhoitosuunnitelman puutteena sitä, että suotuisan suojelutason viitearvon määrittämisessä ei ole lainkaan huomioitu karhukannan geneettistä elinvoimaisuutta eikä Suomen ekologista kantokykyä. Viitearvon määrittelyssä ei ole huomioitu varovaisuusperiaatetta ja lisäksi siinä on

	virheellisesti huomioitu kolmansien valtioiden karhupopulaatiot. Viitearvon määrittämisen tulisi pohjautua kattavaan tieteelliseen näyttöön, ei poliittisiin tai hallinnollisiin intresseihin. Suomen eläinoikeusjuristit ry kiinnittää huomiota siihen, että kannanhoitosuunnitelmassa esitetty tulkinta metsästyksen vaikutuksesta luontodirektiivin tavoitteen toteutumiseen on vääristynyt. Eläinoikeusjuristit toteaa, että luontodirektiivin 2 artiklan 1 kohdassa todetaan, että direktiivin tavoitteena on "edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä sekä luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa." Kannanhoitosuunnitelman esittämä näkökulma yksinkertaistaa ja kaventaa luontodirektiivin tavoitteiden tulkintaa perusteettomasti. Samalla se ohittaa direktiivin 16 artiklassa säädetyn poikkeusjärjestelmän, jonka soveltaminen edellyttää suotuisan suojelutason lisäksi 1) muun tyydyttävän ratkaisun puuttumista ja 2) hyväksyttävää päämäärää tiukasta suojelusta poikkeamiselle. Eläinoikeusjuristit toteaa, että hoitosuunnitelmassa viitataan notorisena seikkana karhukantojen tihentymisestä aiheutuviin ongelmiin. Hoitosuunnitelmasta ei kuitenkaan ilmene näiden ongelmien laatu eikä niiden laajuus. Hoitosuunnitelmassa ei lainkaan arvioida vaihtoehtoisia keinoja näiden ongelmien ratkaisemiseksi, ja karhujen kasvavasta tiheydestä aiheutuvaksi arvioidut ongelmat perustuvat lähinnä ennakointiin eikä nykytilanteeseen. Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että pyrkimys mahdollistaa kannanhoidollinen metsästys on vastoin luontodirektiiviä. Eläinoikeusjuristit toteavat lausunnossaan, että maa- ja metsätalousministeriöllä sekä Suomen riistakeskuksella on kytkös metsästysintresseihin, joka haastaa päätöksenteon puolueettomuutta. Päätöksenteossa tulisi huomioida entistä paremmin lajien suojelu ja riippumaton tutkimus. Lisäksi Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että ajavien koirien käyttö karhunmetsästyksessä on kiellettävä.
26. Suomen Mehiläishoitajain liitto, SML ry	Suomen Mehiläishoitajain liitto tuo esille lausunnossaan, että sähköaidat eivät ole riittävän tehokas suojauskeino. Suomen Mehiläishoitajain Liiton tilastojen mukaan 43 % karhuista onnistuu kuitenkin läpäisemään sähköaidan ja pihapiirissä vastaavien vahinkojen luku on jopa 45 %. SML toteaa, että karhuvahingot uhkaavat erityisesti ammattitarhaajia. Ammattimehiläistarhaajat eivät pysty kompensoimaan karhuvahinkojen aiheuttamia kustannuksia hunajan hinnassa.

	Mehiläishoitajain liitto tuo esille, että erikoistuneiden karhujen poistaminen usein lopettaa mehiläisvahingot laajalta alueelta ja tällä perusteella vahinkoperusteinen metsästys olisi perusteltua. SML kuitenkin toteaa, että metsästyksen järjestäminen on kuitenkin haastavaa ja sen vuoksi harvoin toteutuu. SML ilmaisee syvän huolensa ihmisarkuuden heikkenemisestä. Suomen Mehiläishoitajain Liitto esittää suotuisan suojelutason määräksi 1 000 yksilöä perustellen tätä aiemmalla historiallisella suojelumäärän tasolla (700 yksilöä), mikä on ollut niin suojelullisesti, sosiaalisesti kuin taloudellisestikin suotuisa määrä. SML esittää, että vahinkoperusteisen poikkeusluvan myöntämistä kannanhoidollisen metsästysalueen ulkopuolelle tulisi helpottaa, jotta alueellisia ongelmia voidaan hallita tehokkaammin. Suomen Mehiläishoitajain Liitto esittää, että hirvivahinkotapauksissa käytössä olevaa mallia, jossa saalis jää metsästäjille, aletaan soveltaa myös vahinkokarhujen kohdalla. Suomen Mehiläishoitajain Liitto vaatii, että nykyistä karhuvahinkojen korvausjärjestelmää tarkistetaan, jotta mehiläistarhaajat eivät jää ilman riittävää ja oikeudenmukaista taloudellista kompensatiota. Karhun aiheuttamien vahinkojen korvaukset eivät tällä hetkellä riitä kattamaan vahingoista aiheutuneita kustannuksia kuten aitauksesta aiheutuvaa työtä, siivoamiskustannuksia, menetettyä sekä odotettavissa ollutta hunajasatoa, itse mehiläisiä, pesäkaluston hintaa eikä vahinkotarkastajien laskuttamia työkuluja. Korvaukset eivät myöskään kata menetettyjen ja taloudellisesti arvokkaampien jalostuspesien arvoa.
27. Suomen Harmaahirvikoirajärjestö	Suomen harmaahirvikoirajärjestö toteaa, että hoitosuunnitelman ensisijaisena päämääränä hoitosuunnitelmassa tulee olla ihmisten turvallisuuden varmistaminen ja omaisuuden suoja. Toissijaisena tavoitteena on karhukannan elinvoimaisuuden turvaaminen. Suomen harmaahirvikoirajärjestö toteaa, että karhukannan hoitosuunnitelma tulee olla koko Suomen kattava, vain Itä-Suomeen kohdistuva metsästyksellinen hoitosuunnitelma ei hoida koko Suomen karhukantaa. Itä-Suomen hoitosuunnitelma hoitaa Suomen ja Venäjän välistä kantaa pienimuotoisesti. Lausunnon mukaan tavoitteena pitää olla koko Suomen kattava hoitosuunnitelma, koska karhukanta on suuri myös muualla kuin Itä-Suomen alueella.

	Luonnoksessa on syytä ottaa huomioon harmaahirvikoirajärjestön mukaan se, että Suomessa metsästysharrastus on säilyttänyt vahvan suosion, metsästäjien määrän ollessa vuonna 2024 yli 300 000 henkeä. Karhunmetsästys on arvostettu metsästysmuoto Suomessa ja saaliina karhua arvostetaan ja kunnioitetaan. Metsästyskulttuurin- myös karhunmetsästyksen säilyttäminen vahvana on suomalaisten perintöä tuleville sukupolville ja on myös taloudellisesti merkittävä kokonaisuus koko maassa. Karhunmetsästys osana metsästyskoiraharrastusta on rotujärjestön jäsenten osalta merkittävää, ja moni järjestön jäsenistä kouluttaa koiraansa karhunmetsästystilanteita varten kuin myös vahinkojen estämiseen. Mikäli karhunmetsästyksen tulevaisuus on vaakalaudalla myös karhulle toimivien koirien kouluttaminen on haastavaa ja täten vahinkojen määrä nousee ja tiettyjen vahinkoa aiheuttavien yksilöiden poistaminen vaativaa ellei jopa mahdotonta. Harmaahirvikoirajärjestö toteaa, että tulisi kehittää metsästysseurojen ja suurpetoyhdyshenkilöiden sekä Luonnonvarakeskuksen kanssa karhuyksilöiden seurantaan liittyviä toimia ja laskentatapoja. Niissä tulisi ottaa huomioon kansalaisten ilmoittamat yksilöt ja tulisi pitää vuotuista tilastoa Riistakeskusten toimeenpanemana. Järjestö toteaa, että pitäisi kehittää Riistakeskusten toimesta alueellisesti sopivaa laskentatapaa (käytetään hyödyksi metsästysseurojen keräämää dataa, riistakameran kuvia, lumijälkilaskentaa tms. alueellisesti sopivaa tapaa), yksi tapa ei sovellu valtakunnallisesti joka paikkaan. Harmaahirvikoirajärjestö toteaa, että on tutkittava haaskakuvauksen vaikutus alueellisen karhukannan käyttäytymiseen. Järjestö esittää, että metsästyskoirien kouluttamisen mahdollisuus karhun metsästyksessä ja metsästyksen ulkopuolella niin, että huomioidaan yleinen karhun metsästysaika, luovutaan myös viranomaisille tehtävästä ilmoitusvelvollisuudesta kokonaan kun kyseessä on harjoitus-, koulutus- tai taipumuskoetilanne. Kiintiöpyynnin osalta poronhoitoalueella tulee olla varmistettuna, että lupien saajilla on tarvittavat lupa-asiakirjat ja aseet karhunmetsästyksen aloittamiseksi. Tämä tulee ottaa huomioon jo hoitosuunnitelmassa ja tarvittaessa ko. asetuksessa. Järjestö esittää, että jokaiseen kannanhoitoalueen tavoitteisiin lisätään: Tavoitteena on, että kannanhoitoalueella pidettäisiin yllä alueen karhukannan ihmisarkuutta ja hallittaisiin karhujen aiheuttamia vahinkoja purkamalla karhutihentymiä sekä hallitsemalla karhukannan kasvuvauhtia ja kokoa. Karhun kannanhallinnassa otetaan myös huomioon monilajinen kannanhoito ja lajien väliset suhteet. Järjestö esittää, että jokaiseen kannanhoitoalueen toimenpiteeseen lisätään: Kannanhoitoalueella karhun
--	--

	aiheuttamia vahinkoja pyritään vähentämään vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys). Otetaan huomioon metsästyksen suunnittelussa, etteivät kannassa tapahtuvat suunnitellut muutokset missään olosuhteissa laske karhukantaa alle suotuisan suojelutason. SRVA-tehtävien osalta järjestön näkemys ja lisäys toimenpiteisiin on: että karhuihin liittyvää suurriistavirka-aputoimintaa kehitetään yhteistyössä poliisin, Suomen riistakeskuksen, riistanhoitoyhdistysten sekä metsästäjien kanssa, jotka osallistuvat SRVA tehtävien hoitoon metsästyskoirien kanssa.
28. Suomen Metsäkeskus	Metsäkeskus toteaa lausunnossaan, että karhukannan hoitosuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet hoitoalueiden aluerajauksista ovat kannatettavia. On erityisen myönteistä, että suurin osa suunnitelman toimenpiteistä kohdistuu itäiselle karhukannan hoitoalueelle. Suomen metsäkeskuksessa on viime aikoina havaittu lisääntymistä karhujen kohtaamiseen liittyvissä läheltä piti - tilanteissa ja vaaratilanteissa. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan vastuulla on varmistaa turvallinen työympäristö. Metsäkeskus tuo esille, että vuoden 2025 karhukannan hoitosuunnitelmassa ei ole käsitelty työturvallisuuden näkökulmaa. Tällä hetkellä ainoa ilman erillistä lupamenettelyä käytettävissä oleva suojavaruste on karhukello, joka ei tarjoa riittävää suojaa liian tuttavallisten karhujen varalta. Tehokkaampia suojauskeinoja ja - varusteista tulisi kehittää karhuvaara-alueilla työskentelevien turvaksi. Suomen metsäkeskus pitää tärkeänä, että karhukannan säätelytoimenpiteitä tehdään säännöllisesti hoitoaluekohtaisesti, jotta työturvallisuusriskejä voidaan hallitusti vähentää. Karhukannan tulee säilyä sellaisella tasolla kaikilla hoitoalueilla, että karhut pysyvät ihmisarkoina. Karhukannan hoitosuunnitelman mukaiset säätelytoimet tulisi sovittaa yhteen hoitoalueilla tapahtuvan hirvikannan säätelyn kanssa. Metsäkeskus toteaa, että monitavoitteisessa kannanhoidossa hirvikannan talvitason tulisi olla sellaisella tasolla, että metsävahingot talousmetsien taimikoissa pysyvät metsänkasvatuksen ja metsänomistajien näkökulmasta hyväksyttävällä tasolla.
29. Metsäalan asiantuntijat ry - METO	METO esittää, että metsissä työskentelevien työturvallisuuden kehittäminen tulisi lisätä luonnokseen. Keinoina voisivat olla esimerkiksi viestinnän, koulutuksen sekä suojelu- ja karkotusvälineistön tuottaminen metsäalan ammattilaisille. Vastuutahona olisivat maa- ja metsätalousministeriö ja sen tulohajauksessa olevat laitokset ja

	virastot. Karhukannan hallinta on noussut merkittäväksi kysymykseksi paitsi luonnon monimuotoisuuden, myös metsässä työskentelevien ihmisten työturvallisuuden näkökulmasta. METO - Metsäalan Asiantuntija ry:n jäsenkyselyn mukaan jopa 40 prosenttia metsäasiantuntijoista kokee karhun merkittäväksi turvallisuushaksi työssään. Metsätyöt, kuten metsänhoito, puunkorjuu ja luonnonhoitotyöt, tapahtuvat usein syrjäisillä alueilla, joissa karhujen esiintyminen on yleistä. METO toteaa, että kannanhoidollinen metsästys tarjoaa hallitun ja suunnitelmallisen keinon karhukannan säätelyyn. Samalla metsästys opettaa karhuille ihmisarkuutta, mikä on äärimmäisen tärkeää työturvallisuuskulmasta. Esitämme, että karhun metsästys otetaan osaksi laajempaa työturvallisuuden suunnittelua metsäalalla. METO listaa, että työturvallisuuden näkökulmasta kannanhoidollinen metsästys: • Vähentää karhujen määrää ja opettaa niille ihmisarkuutta, mikä vastaavasti vähentää karhujen aiheuttamaa uhkaa metsätyöntekijöille ja muille luonnossa liikkujille • Parantaa työhyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta, mikä on keskeistä työssä jaksamisen ja tuottavuuden kannalta • Mahdollistaa ennakoivan riskienhallinnan, kun karhukannan tiheys pidetään hallittavalla tasolla Meto tuo esille, että Ruotsissa karhukannan suotuisan suojelun viitearvoksi on määritetty 1400 yksilöä, kuten Suomessakin. Vertailtaessa on huomioitava, että Ruotsin maa- (+32%) ja metsäpinta-ala (+28%) ovat Suomen vastaavia noin kolmanneksen suuremmat.
30. Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.	SLC pitää kansallista karhun kannanhoitosuunnitelmaa välttämättömänä työkaluna tasapainoisen, elinvoimaisen karhukannan turvaavan petopolitiikan saavuttamiseksi ottaen samalla huomioon ihmisten turvallisuus, elinkeinoelämän edellytykset ja alueelliset erityispiirteet. SLC toteaa, ettei se voi hyväksyä luonnosta sellaisenaan. SLC katsoo, että suunnitelman tulisi tukea tavoitetta karhun kannanhoidollisen metsästyksen aikaan saamiseksi paremmin sekä toimenpide-ehdotusten että EU:n luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen hyväksyttävän karhun kannanhoidollisen metsästyksen päämäärän selventämisen osalta. SLC katsoo, ettei ole kohtuullista, että kannanhoidollinen metsästys rajoittuisi muutamiiin kannanhoitoalueisiin, vaan karhun ihmisarkuutta tulisi ylläpitää koko maassa.

	Yleistavoitteena ei pitäisi olla kannan kasvattaminen, vaan kasvun pysäyttäminen ja karhukannan vähentäminen erityisesti alueilla, joilla karhutiheys on suurin. SLC tuo esille, että vahinkojen lisääntyessä on epätodennäköistä, että voimavarat riittävät nykyisessä kiristyneessä taloudessa. Kaikilla alueilla ei myöskään ole käytännöllistä rakentaa petoaitoja esimerkiksi arvokkaille luonnonlaitumille. SLC ei kannata luonnoksessa karhukannan suotuiselle suojelutasolle asetettua viitearvoa. SLC katsoo, että kannanhoitosuunnitelmassa esitettyjen perustelujen perusteella viitearvoa ei ole syytä korottaa kaudella 2001–2006 suotuisan suojelutason perusteeksi ilmoitetusta 800–1100 yksilöstä. SLC tuo myös esille, että viitearvon asettaminen 1 400 yksilöön merkitsee huomattavasti suurempaa karhutiheyttä kuin Ruotsissa, koska Ruotsin maa- ja metsäpinta-ala on paljon suurempi kuin Suomen. SLC tukee populaatiomallin kehittämistä muun kanta-arvioinnin rinnalle edellyttäen, että mallin luotettavuus varmistetaan tieteellisellä arvioinnilla. SLC vastustaa suppeaa määritelmää siitä, millä alueilla kannanhoidollista metsästystä on tarkoitus soveltaa. SLC toteaa, että on huomionarvoista, että suunnitelmassa korostetaan, ettei ole syytä tavoitella koko Suomen tasaista karhukantaa. Samalla suunnitelma haluaa edistää karhukannan leviämistä Etelä- ja Länsi-Suomeen. Tämä on erityisen merkittävää, sillä Etelä-Suomen väestötiheys lisää mahdollisia konflikteja sekä turvallisuuden että hyväksyttävyyden näkökulmasta. Suunnitelman aluejako lisää SLC:n mielestä epäselvyyttä karhun kannanhoidossa. Jaon tulisi ehdotetun sijaan SLC:n mielestä mieluummin noudattaa hallinnollisia rajoja kuten riistakeskuksen aluejakoa tai maakuntarajoja. SLC katsoo myös, että alueita ei tulisi muuttaa vuosittain. SLC epäilee myös, että suunnitelmassa kiinnitetään useissa kohdissa suhteetonta huomiota hirven rooliin saaliina, mukaan lukien keskustelut hirven mahdollisesta rauhoittamisesta. Tällainen lähtökohta on karhun kannanhoitosuunnitelmassa kohtuuton. Hirven epäsuoran metsästyskiellon muotoilu osana karhuhallintoa uhkaa horjuttaa luottamusta koko järjestelmään. Yhteenvetona SLC toteaa, että kannanhoitosuunnitelmaluonnos ei täytä selkeyttä, johdonmukaisuutta ja käytännön käyttökelpoisuutta koskevia vaatimuksia, jotka olisi asetettava tälle tärkeälle hallintoasiakirjalle. Metsästystä koskevat ehdotukset ovat riittämättömiä ja maantieteellisesti rajattuja liian pienelle alueelle. Sen vuoksi SLC korostaa, että tarkistetussa kannanhoitosuunnitelmassa olisi tunnustettava tarve kannanhoidolliseen
--	---

	metsästyksen huomattavasti laajemmilla alueilla. SLC pyytää maa- ja metsätalousministeriötä muuttamaan voimakkaasti hoitosuunnitelmaa ennen sen vahvistamista.
31. Kuhmon kaupunki	Kuhmon kaupunki pitää kannatettavana, että karhukanta jaetaan viiteen kannanhoitoalueeseen. Tällainen aluejako mahdollistaa paremmin alueellisten erityispiirteiden huomioimisen sekä toimenpiteiden kohdentamisen paikallisiin tarpeisiin. Itäinen alue, johon Kuhmo kuuluu, on erityisen karhuvaltainen ja siten perustellusti mukana ensimmäisenä kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelussa. Tähän Kuhmon kaupunki suhtautuu myönteisesti. Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan: - Kannanhoidollinen metsästys itäisellä alueella tulee aloittaa suunnitellusti, ja sen laajuuden tulee perustua paikalliseen karhutiheyteen ja havaittuihin ongelmiin. - Karhukannan suotuisan suojelutason viitearvo 1400 yksilöä on hyväksyttävissä, kunhan se ei estä riittävää alueellista säätelyä niillä alueilla, joissa kanta on huomattavasti tiheämpi. - Vahinkojen ennaltaehkäisyä ja viranomaisyhteistyötä tulee edelleen vahvistaa, erityisesti tilanteissa, joissa karhut hakeutuvat ihmisasutuksen läheisyyteen.
32. Tukes	Tukes kannattaa suunniteltua hanketta liittyen suurpetojen yksityis- ja matkailukäytössä olevien ruokintapaikkojen vaikutuksiin ja on halukas osallistumaan siihen. Tukes katsoo, että karhukuvaustoimintaa tai haaskanpitoa olisi tärkeää säännellä myös silloin, kun kyse ei ole kulutuspalvelulain piiriin kuuluvasta toiminnasta. Kulutuspalvelulakia sovelletaan palvelun asiakkaisiin ja välittömässä vaikutuspiirissä oleviin henkilöihin. Muun lainsäädännön piiriin jäävät haaskakuvauksesta aiheutuvat muut vaarat, kuten eläinten mahdollisesta ihmiseen tottumisesta johtuvat vaarat sekä omaisuuteen kohdistuvat vaarat. Kaikki ravintohoukuttimen pito ei liity kulutuspalveluihin, vaan haaskaa saatetaan pitää myös muussa tarkoituksessa. Tukesin arvion mukaan vaikuttaa siltä, että on tarvetta tarkemmalle haaskoja koskevalle säätelylle, jossa huomioidaan kaikki haaskojen pitoon liittyvät näkökulmat. Tutkimuksilla tulisi selvittää, millaisia riskejä aiheuttavat keinoravinnosta johtuva eläinten käyttäytymisen muutos, runsastuneet lajien väliset kohtaamiset ja lisääntynyt ihmisen vaikutus villieläinten elämään. Hoitosuunnitelmaluonnoksen mukaan karhujen ruokinta ei toistaiseksi ole Suomessa aiheuttanut

	konflikteja ihmisen ja karhujen välille (s. 66). Tukesin tietoon on kuitenkin viime vuosina tullut joitain konfliktitilanteita, esimerkiksi tapaus, jossa karhu on aiheuttanut vaurioita turistien vuokraamaan autoon.
33. Ilomantsin kunta	Ilomantsin kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan luonnoksesta Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi, että se kannattaa maa- ja metsätalousministeriön luonnoksessa esittämiä toimenpiteitä karhukannan hoitosuunnitelmaksi ja että karhun kannanhoidollinen metsästys on tarpeellista etenkin itäisellä kannanhoitoalueella. Lausunnolla Ilomantsin kunta tukee ministeriön näkemystä siitä, että karhukannan nykyinen koko alueella muodostaa riskin alueen asukkaiden turvallisuudelle, luontoharrastuksille ja elinkeinoille. Kunta edellyttää ministeriötä edistämään kannanhoidollista metsästystä alueella. Metsästys luo pelotteen ja vähentää karhujen pihavierailuja. Hoitosuunnitelman luonnoksessa todetut vahinkoriskit voidaan minimoida kannanhoidollisella metsästyksellä.
34. Lieksan kaupunki	Lieksan kaupunki nostaa esille lausunnossaan hoitosuunnitelmassa todettuja Itäisen Suomen kannalta merkittäviä asioita ja toteaa, että allekirjoittaa esille nostetut ministeriön havainnot ja toteamukset Itä-Suomen alueelta, erityisesti Pohjois-Karjalasta. Lieksan kaupunki haluaa tukea ja vahvistaa sitä ministeriön käsitystä, että karhukannan nykyinen koko alueella muodostaa riskin asukkaiden turvallisuudelle. Lieksan kaupunki näkee tärkeänä, että alueella ihmiset kokevat luonnossa liikkumisen turvallisesti, kuten myös lasten koulumatkat. Siksi Lieksan kaupunki edellyttää ministeriötä edistämään kannanhoidollisen metsästystä alueella.
35. Pirkanmaan maaseutupalvelut	Pirkanmaan maaseutupalvelut katsoo, että karhujen aiheuttamat vahingot ovat läntisellä alueella keskittyneet erityisesti Itä- ja Pohjois-Pirkanmaalle, jolloin vahinkojen alueellinen määrä ja merkitys on huomattava. Karhukannan tiheys on havaittavissa myös hoitosuunnitelmaluonnoksen kartassa (sivu 20), jossa on karhukannan hoitoalueiden lisäksi myös vuosien 2022–2024 pentueet. Pirkanmaan maaseutupalvelujen toiminta-alueella vuonna 2024 kaikki karhujen aiheuttamat kotieläin- ja maatalousvahingot (19 kpl) kohdistuivat Juupajoen, Kuhmoisten, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden, Ylöjärven ja Virtain alueelle. Kyseisten kuntien alueella korvattujen kotieläin- ja maatalousvahinkojen yhteissumma vuonna 2024 oli yhteensä 18 577 euroa.

	Ruoveden ja Mänttä-Vilppulan osalta lausunnonantaja katsoo, että mehiläisvahinkojen määrää viime vuosien aikana on vähentänyt huomattavasti se, että ammattimaista mehiläistarhausta harjoittanut toimija vei pesät pois alueelta karhuvahinkojen takia. Lausunnossa esitettyyn perustuen Pirkanmaan maaseutupalvelut toteaa, että luonnoksessa tulisi esitettyä kannanhoitoaluejakoa muuttaa siten, että Juupajoki, Kuhmoinen, Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Ylöjärvi ja Virrat kuuluisivat keskiseen kannanhoitoalueeseen tai vaihtoehtoisesti läntisellä kannanhoitoalueella tulisi tarvittaessa mahdollistaa karhujen kannanhoidollinen metsästys alueellisten karhutihentymien purkuun.
36. MTK Varsinais-Suomi	MTK-Varsinais-Suomi näkee, ettei ole olemassa perusteltua tarvetta karhukannan levittämiseksi uusille alueille. Varsinais-Suomessa suurpetojen aiheuttama kuormitus on jo nyt merkittävä. Tiheän susikannan seurauksena alueella on ylitetty sietokyky, mikä ilmenee kasvaneena huolena turvallisuudesta, eläintenpidon vaikeutumisena ja vahinkoina sekä yleisen luottamuksen heikkenemisenä. Laajemmalti katsottuna kannanhoitoalueiden nykyiset rajaukset eivät noudata hallinnollisia aluejakoja. Tämä aiheuttaa käytännön ongelmia niin suurpetokantojen seurannassa kuin metsästyksen suunnittelussa ja hallinnassa. Alueellisten rajojen määrittelyssä tulee MTK Varsinais-Suomen mukaan huomioida hallinnolliset kokonaisuudet, koska muutoin haasteet kannan kehittymisen seurannan ja kannanhoidollisen metsästyksen hallinnoinnissa ovat ilmeisiä.
37. MTK Satakunta	MTK Satakunta toteaa, että sen huomiot koskevat eteläistä kannanhoitoaluetta ja erityisesti MTK-Satakunnan aluetta. Karhukannan hoitosuunnitelman luonnoksessa todetaan, ettei karhukannan osalta ole tarkoitus tavoitella tasaisesti jakautunutta kantaa, sillä kannan osalta on otettava huomioon kullekin alueelle tyypilliset olosuhteet. Hoitosuunnitelmassa esitetyt käytännön toimenpiteet eivät kuitenkaan MTK Satakunnan mielestä heijasta tätä eroa. Esimerkiksi Länsi-Suomessa, jossa ei ole erityisen hyviä karhun lisääntymisalueita viljelysaukeiden ja ihmisasutuksen vuoksi, ei ole esitetty mitään toimenpiteitä karhukannan hallintaan tai rajoittamiseen. MTK Satakunnan mielestä monilajisuuden huomioiminen on erittäin merkityksellistä. Satakunnassa on runsaat ja lisääntyvät ilves ja susikannat. Monilajisen kannanhoidon periaatteet edellyttävät eri lajien välisten vuorovaikutusten huomioimista. Suunnitelmassa ei kuitenkaan käsitellä riittävästi, miten karhukannan kasvu vaikuttaa muiden suurpetojen, kuten ilvesten ja susien, käyttäytymiseen ja levinneisyyteen Länsi-Suomessa, jossa etenkin susi on erittäin lähellä ihmisasutusta, tuotantorakennuksia ja laidunalueita. Länsi-Suomessa petopaine on jo niin korkea, että karhukannan lisäämiselle ei ole perusteita.

	Kannanhoidollinen metsästys tulee MTK Satakunnan mielestä kohdentaa myös eteläiselle kannanhoitoalueelle ja painottaa kaatolupien määrä huomioden karhukannan tiheys sekä kokonaisvaltainen alueen petopaine. Karhukannan levittäminen ruuhka-Suomeen, erityisen vahvan susi- ja ilveskannan alueelle, laajojen viljelysmaiden ja ihmisasutuksen äärelle, on huono tavoite. MTK-Satakunta ehdottaa eteläisen kannanhoitoalueen tavoitteisiin seuraavaa: "Tavoitteena on, että karhukanta saa kasvaa ja levittäytyä alueelle niille sopiville elinympäristöille tunnistaen, että eteläinen alue ei ole karhun lisääntymiselle sopivin elinympäristö. Tavoitteena on, että karhun aiheuttamia vahinkoja ehkäistään. Lisäksi tavoitteena on, että karhukannan levittäytyessä luodaan edellytykset karhujen hyväksymiselle ja arvostamiselle ennakoivalla viestinnällä ja vahinkojen ennaltaehkäisyllä." MTK Satakunta ehdottaa toimenpiteisiin seuraavaa lisäystä: "Karhun kannanhoidollisessa metsästyksessä huomioidaan karhukannan tiheys ja kokonaisvaltainen alueen petopaine". MTK Satakunta toteaa, että ennaltaehkäisylle tulee mahdollistaa tuetusti aitaustarvikkeiden lisäksi monipuolisesti erilaisia karkotusvälineitä sekä ohjausta ja neuvontaa niiden käytössä SusiLife hankkeen tavoin. Tuettua petoaitausmateriaalia tulee olla mahdollisuus saada huomattavasti enemmän, kuin mitä tällä hetkellä on saatavissa. Lausunnossa todetaan, että vahinkojen korvauskäytäntöjä tulee kehittää. Nykyinen järjestelmä ei korvaa vahinkoja täysimääräisesti. Huomiotta jäävät kaikki vahinkoihin liittyvät kustannukset, joita tulee esimerkiksi eläinten etsimisestä ja hävittämisestä.
38. MTK Etelä-Savo	MTK-Etelä-Savo tukee MTK:n lausuntoa. Erityisinä huomioina MTK Etelä-Savo haluaa tuoda esiin huolen karhukannan ihmisarkuutta lisäävistä ja ylläpitävistä toimista. Karhujen pihakäyntien määrä on viimeisen parin vuoden aikana kasvanut merkittävästi, mikä osoittaa todella huolestuttavaa kehitystä ihmisarkuuden vähentyessä. Keskeinen puute on se, että kannanhoidollista metsästystä esitetään toimenpiteenä vain itäiselle alueelle, joka on vain reilut 10 % Suomen pinta-alasta. Keskistä kannanhoitoaluetta koskevat vahinkojen hallintaan ja ihmisarkuuden ylläpitoon esitetyt tavoitteet ja esitetyt toimenpiteet ovat vakavassa ristiriidassa.

	MTK Etelä-Savon mielestä on täysin hyväksymätöntä ja kohtuutonta, että keskisen Suomen kannanhoitoalueella ylläpidetään korkeampaa karhukantaa, jotta levittäytyminen länteen ja etelään mahdollistetaan. Alueella vallitseva karhukanta on kokonaisuutena niin vahva, että säännöllinen kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä erityisesti ihmisarkuuden vahvistamiseksi ja vahinkojen välttämiseksi. Korkea ja naarasvoittoinen kanta merkitsisi entistäkin suurempaa riskiä vaarallisille ihmisen ja pentueen kohtaamisille keskisen Suomen alueella. Etelä-Savon alueella on ollut vuonna 2024 karhun aiheuttamia kotieläinvahinkoja määrällisesti, ja myös korvaussummaltaan, korkeimmat kuin koskaan riistavahingot.fi tilastoinnin aikana (vuodesta 2013).
39. MTK Etelä-Pohjanmaa	MTK Etelä-Pohjanmaa toteaa, että peruslähtökohtana tulee olla se, että kannanhoidollinen metsästys on mahdollista ihmisarkuuden säilyttämiseksi ja vahinkojen torjumiseksi kaikilla kannanhoitoalueilla eikä sitä tule kannanhoidosuunnitelmalla rajata. Mikään ei myöskään edellytä, että karhukantaa levitetään uusille alueille. MTK Etelä-Pohjanmaa toteaa, että alueen eteläosissa on tiheän susikannan vuoksi jo valmiiksi sosiaalinen sietokyky ylittynyt suurpetojen osalta. Kannanhoitoalueiden rajaukset eivät noudata mitään nykyisiä hallinnollisia alueita ja se tuottaa sekaannusta ja haasteita kannan kehittymisen seurantaan ja kannanhoidollisen metsästyksen hallinnointiin. Mikäli nykyinen jako pyrkii seuraamaan vakiintunutta kantaa ja perustuu pentuehavainnointiin, niin MTK Etelä-Pohjanmaa vaatii, että vähintään alueen itäinen osa kuuluu keskiseen kannanhoitoalueeseen. Alueella on vakiintunut kanta ja toistuvia pentuehavaintoja. Selvintä kuitenkin olisi MTK Etelä-Pohjanmaan mielestä, että alueet perustuvat riistakeskusalueisiin tai maakuntiin. Karhujen viitemääräksi sopiva kanta MTK Etelä-Pohjanmaan mielestä on 800–1100 karhua. Tämä on määrä, joka luontodirektiivin 1. raportointikaudella vuosina 2001–2006 raportoitiin olevan suotuisalla suojelun tasolla.
40. Jaalan-Kuusankosken rhy	Jaalan-Kuusankosken rhy toteaa, että Luontoarvojen pohjalta petoja tulisi poistaa; Ei ihmisarkuuden lisäämiseksi, vaan myös luonnon ekologisen tasapainon säilymiseksi tulevaisuudessa. Nuorelle tai aloittavalle metsästäjälle on vaikeaa perustella uskottavasti: Miksi karhun metsästyksessä ei saa käyttää ravintohoukutinta, kun se valikoivan metsästyksen ja metsästäjien vaihtelevan ampumataidon sekä yleisen turvallisuuden vuoksi on paras tapa suojellun, vahinkoja aiheuttavan, suurpedon lainmukaiseen poistamiseen ilman eläimelle aiheutuvia tarpeettomia kipuja ja haavoittamista.
41. Virtain rhy	Virtain Riistanhoitoyhdistys toteaa karhukannan hoitosuunnitelman varsin monipuoliseksi ja

	ajankohtaisesti erittäin tarpeellisenä. Olisi ensiarvoisen tärkeää saada karhukannan hoitoon kestävä ja jatkumisen kannalta toimiva käytäntö. Virrat on hoitosuunnitelmaluonnoksessa merkitty kuuluvan läntiseen kannanhoitoalueeseen. Virtain Riistanhoitoyhdistyksen toimialue sijaitsee Pohjois-Hämeen riistakeskusalueen pohjoisosissa. Alueella on harjoitettu rajoitetusti ja yhteisluvalla karhun kannanhoidollista metsästystä useampana vuotena, keskimäärin 1-3 karhuyksilöä vuosittain. Virtain rhy toteaa, että oikeusasteiden päätöksellä metsästystä ei ole ollut pariin viimeiseen kauteen. Kannanhoidollinen metsästys on kohdistettu aina tiettyihin yksilöihin ja siinä onnistuttu hyvin. Kannanhoidollinen metsästys ei ole vaarantanut karhukannan kehitystä eikä levittäytymistä uusille alueille. Virtain rhy toteaa, että karhukanta on Virtain Riistahoitoyhdistyksen alueella lisääntynyt ja metsästyksellä on aikaisemmin saatu estettyä myöskin vahinkoriskiä monella sektorilla. Karhujen liikkuminen keskisen karhukannan hoitoalueen välillä on selvästi todettavissa. Lausunnossa todetaan myös, että karhun kannanhoidollisella metsästyksellä on vaikutus suurriistavirka-aputehtäviin ja riistanhoitoyhdistys on sitoutunut ylläpitämään valmiutta SRVA-tehtävien hoitamiseen myös karhujen osalta. Riski SRVA-tapauksiin on kasvanut huomattavasti alueella. SRVA-valmiutta suurpetotilanteissa kehitetään alueella koulutuksella ja toimivalla yhteistyöllä myös muiden osapuolien kesken. Kannanhoidollinen metsästys on tukenut pitämään valmiutta hyvänä sekä koiran käyttö srva-tilanteessa vaatii vuosien työn. Hoitosuunnitelmaluonnoksessa läntisen kannanhoitoalueen tavoitteet ja toimenpiteet eivät sisällä mahdollisuutta kannanhoidolliseen pyyntiin. Lausunnossa esitetyin perustein Virtain Riistanhoitoyhdistys katsoo, että kannanhoitoaluejakoa tulisi Virtain Riistanhoitoyhdistyksen kohdalta muuttaa siten, että se kuuluisi keskiseen karhukannan hoitoalueeseen yhdessä muiden Pohjois-Hämeen riistakeskuksen alueen pohjoisten ja itäisten kuntien kanssa.
42. Pirkanmaan metsänomistajien edustajat	Pirkanmaan metsänomistajien edustajat toteavat, että karhun kannanhoidollinen metsästys tulee olla mahdollista myös eteläisellä- ja läntisellä hoitoalueella. Vaihtoehtoisesti Pirkanmaan metsänomistajat esittää, että Pirkanmaa siirretään keskiseen hoitoalueeseen. Lisäksi alueellisten riistakeskusten asiantuntemusta tulee voida hyödyntää täysimääräisesti karhukannan paikallisessa hoidossa. Jo nyt tauko kannanhoidollisessa metsästyksessä on aiheuttanut karhukannan selvää kasvua Näsijärven länsipuolella asti.

43. Kurun rhy	Kurun rhy toteaa, että viitearvon määrittelyä voidaan pitää hyvänä ja tärkeänä, mutta viitearvon merkitys jää selityksistä huolimatta epäselväksi. Suunnitelma lisäksi mainitsee lukumääräisen karhukannan tavoite koon määrittelyn käytännössä tarpeettomaksi. Kurun riistanhoitoyhdistys katsoo aikajaksittain päivitettävässä kannanhoitosuunnitelmassa sovittujen ja lukuihin perustuvien tavoitemäärien olevan päinvastoin oleellisia ja tärkeitä tavoitteellisen kannanhoidon ja kehittämisen välineenä. Tämä on tärkeää niin minimi rajoilla kuin tavoitteen maksimi määrillä. Määrälliset tavoitteet tulisi olla haarukoitu kokonaisuutena sekä kannanhoitoalueittain. Kurun riistanhoitoyhdistys pitää erittäin tärkeänä, että karhun kannanhoidollinen metsästys mainitaan mahdollisena toimenpiteenä myös Kurun ja koko pohjoisen Pirkanmaan alueella. Mikäli luonnoksen kannanhoitoalueet säilyvät ennallaan, niin tulee pyynti siis mainita myös läntisen kannanhoitoalueen toimenpiteenä yksiselitteisesti. Kurun rhy toteaa, että kokonaisuutena karhun kannanhoitosuunnitelmaa voi pitää onnistuneena ja kattavana päivityksenä aiempaan kannanhoitosuunnitelmaan. Lisäksi kannanhoidollisia tavoitteita tulisi kuitenkin alueittain tarkentaa ja muotoilla yksiselitteisemmin tulkinna selkeyttämiseksi.
44. Luumäen rhy	Luumäen rhy toteaa, että karhukannan alueellista vaihtelua ja paikallisia ongelmatilanteita tulisi seurata tarkemmin, ja niiden perusteella ohjata kannanhoidollisia toimia alueellisesti joustavammin. Luumäen rhy esittää, että Luumäen kunnan alue tulee kuulua itäiseen alueeseen, joka mahdollistaisi kannanhoidollisen metsästyksen alueella. Luumäen rhy toteaa, että karhun kannanhoitosuunnitelma on tärkeä työkalu kestävän suurpetopolitiikan toteuttamisessa.
44 lausuntoa	